

Målpunkter som verktyg för integration

- Studie av offentligt tillgängliga mötesplatser i Malmö

Christian Bogolin och Fredrik Hartman

Copyright © Christian Bogolin och Fredrik Hartman, 2019
Båda författarna har bidragit till hela examensarbetet

Fastighetsvetenskap
Institutionen för Teknik och samhälle
Lunds Tekniska Högskola
Lunds Universitet
Box 118
221 00 LUND

ISRN/LUTVDG/TVLM/19/5441 SE
Tryckort: Lund

Målpunkter som verktyg för integration

Public space integrating function in cities

Examensarbete utfört av/Master of Science Thesis by:

Christian Bogolin, Civilingenjörsutbildning i Lantmäteri, LTH, Lunds Universitet
Fredrik Hartman, Civilingenjörsutbildning i Lantmäteri, LTH, Lunds Universitet

Handledare/Supervisor:

Ingemar Bengtsson, Universitetslektor, Fastighetsvetenskap, LTH, Lunds Universitet

Examinator/Examiner:

Fredrik Kopsch, Universitetslektor, Fastighetsvetenskap, LTH, Lunds Universitet

Opponenter/Opponents:

Frans Nilsson, Civilingenjörsutbildning i Lantmäteri, LTH, Lunds Universitet
Johan Östberg, Civilingenjörsutbildning i Lantmäteri, LTH, Lunds Universitet

Nyckelord: Malmö, Segregation, Integration, Offentliga platser, Mötesplats

Keywords: Malmö, Segregation, Integration, Public space, Meeting place

Målpunkter som verktyg för integration

I. Abstract

The concept of segregation has in recent years been a subject of social debate in Sweden. The underlying driving factors for the phenomenon are complex and difficult to derive and changing the housing stock through new construction takes time. Despite attempts by politicians and city planners to counteract housing segregation in cities, no permanent changes have been concluded. A part from the neighborhood environment in a cities inhabitants are affected by how they and others move in the city. Therefore, public places are interesting to study because they are an extension of the residential areas and are potentially shared by the full population of the city.

The purpose of the study is to investigate how public areas in the city can have a integrating function in comparison to the city's residential areas and neighborhoods. In order to do that, a quantitative survey is carried out in Malmö at selected places that have the potential to attract residents from several neighborhoods and population groups. With the survey as a foundation, distribution is analyzed among visitors by district, income and birth region, which is compared to the distribution of residents in the residential areas of Malmö.

The distribution of residents after purchasing power and birth region in districts does not affect how residents from districts visit public areas in the city. Distance to public place explains part of how residents of the city visit public places. The sites investigated generate visitors from almost all neighborhoods and from all population groups.

Income distribution and the distribution of visitors by region of birth at public places are generally similar to the distribution of residents in Malmö. This means that for residents from residential areas with a homogeneous character, public places in the city offer a different distribution of residents than those in the residential area. The public space is shared by visitors across neighborhoods and population groups and serves as places where the city's residents potentially can meet.

Målpunkter som verktyg för integration

II. Sammanfattning

Begreppet segregation har under senare år tagit allt större plats i samhällsdebatten i Sverige. De bakomliggande drivande faktorerna för fenomenet är komplexa och svåra att förklara och att förändra bostadsbeståndet genom nybyggnation tar tid. Trots försök från politiskt håll och från stadsplanerare att motverka boendesegregationen i städer har inga bestående förändringar påvisats. Förutom det direkta bostadsområdet påverkas invånare av hur de och andra rör sig i staden. Därför är offentligt tillgängliga platser intressanta att studera eftersom de är en förlängning av invånarens bostadsområden och delas potentiellt av alla i staden.

Syftet med studien är att undersöka hur offentligt tillgängliga målpunkter i staden kan fungera integrerande i jämförelse med stadens bostadsområden och stadsdelar. För att göra det genomförs en kvantitativ enkätundersökning i Malmö på utvalda målpunkter som har potential att attrahera invånare från flera stadsdelar och befolkningsgrupper. Med enkätundersökningen som grund analyseras fördelning bland besökare efter stadsdel, inkomst och födelseregion vilket jämförs med fördelningen av invånare i Malmös stadsdelar.

Fördelningen av invånare efter köpkraft och födelseregion i stadsdelar påverkar inte hur invånare från stadsdelar besöker offentligt tillgängliga målpunkter i staden. Avstånd till målpunkten förklarar en del av hur invånare i staden besöker offentliga platser. De undersökta platserna genererar besökare från i stort sett alla stadsdelar och från alla befolkningsgrupper.

Inkomstfördelning och fördelningen av besökare efter födelseregion målpunkter liknar i regel fördelningen av invånare i Malmö. Det innebär att för invånare från bostadsområden med en homogen karaktär erbjuder målpunkter i stadens offentliga rum en annan fördelning invånare (efter studerade egenskaper) än de inom bostadsområdet. Det offentliga rummet delas av besökare över stadsdelar och befolkningsgrupper och fungerar som platser där stadens invånare potentiellt kan mötas.

Målpunkter som verktyg för integration

III. Förord

I och med detta examensarbete avslutar vi våra studier på Civilingenjörsprogrammet inom Lantmäteri vid Lunds Tekniska Högskola. Arbetet har genomförts under våren 2019 vid institutionen för Fastighetsvetenskap och omfattar 30 högskolepoäng.

Arbetet har givit oss kunskaper om boendesegregation och stadsplanering. Det har varit ett intressant ämne att studera närmare och vi har fått utrymme för kreativitet i problemlösningsprocessen, vilket vi tar med oss ut i arbetslivet.

Särskilt tack riktas till Ingemar Bengtsson som i egenskap av handledare bidragit till processen att genomföra arbetet.

Åren i Lund har innehållit många fina stunder som vi tar med oss och sent ska glömma. Stort tack L14 för det!

Vidare vill vi tacka för trevligt bemötandet från de fastighetsägare och personal som vi varit i kontakt med i samband med enkätundersökningen. Slutligen vill vi tacka de Malmöbor som medverkat i studien.



Christian Bogolin

Fredrik Hartman

28 maj 2019, Lund

Målpunkter som verktyg för integration

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
1.1 Bakgrund.....	1
1.2 Syfte och frågeställning	1
1.3 Disposition	2
2. Metod.....	3
2.1 Litteraturstudie.....	3
2.2 Val av undersökningsmetod	3
2.3 Enkätundersökning	4
2.3.1 Entré	5
2.3.2 Urval av respondenter och svarsfrekvens	6
2.4 Felkällor.....	6
2.5 Avgränsningar	7
3. Litteraturstudie	9
3.1 Segregation	9
3.1.1 Varför studera boendesegregation?	9
3.1.2 Konsekvenser av segregation.....	10
3.1.3 Skala och uppdelning	10
3.1.4 Hushålls preferenser och Schellings modeller	11
3.1.4.1 Checkerboard-modellen	11
3.1.4.2 Tipping-modellen.....	12
3.2 Integration.....	13
3.2.1 Mål för integration.....	14
3.3 Urban planering.....	15
3.3.1 Arbete för integration	15
3.3.1.1 Blandad upplåtelseform.....	17
3.3.1.2 Områdesprogram.....	17
3.3.1.3 Öka nytta för boende Öka antal jobb i ett område.....	18
3.3.1.4 Kommunens roll	19
3.5 Mötesplatser	19
3.5.1 Mötesplatser – ett verktyg för integration	20
3.6 Tidigare forskning.....	21
3.6.1 Kartläggning av segregation i Malmö.....	22
3.6.1.1 Definition av variabler	22
3.6.1.2 Områdesindelning	22
3.6.1.3 Mått segregation.....	23

Målpunkter som verktyg för integration

3.6.1.4 Mått på samband mellan etnisk och socioekonomisk segregation	24
3.6.1.5 Resultat av kartläggningen	25
4. Bakgrund Malmö	33
4.1. <i>Malmö ur ett historiskt perspektiv</i>	33
4.2 <i>Demografi</i>	33
4.2.1 Befolkningsutveckling.....	33
4.2.2 Befolkningsammansättning.....	35
4.3 <i>Förutsättningar</i>	35
4.3.1 Malmös vision	35
4.3.2 Stadsstruktur	36
4.3.3 Skapande av fler mötesplatser	36
5. Resultat av enkätundersökning	37
5.1 <i>Triangeln Köpcentrum</i>	37
5.1.1 Observationer	38
5.1.2 Utfall av enkät.....	38
5.2 <i>Mobilia</i>	39
5.2.1 Observationer	39
5.2.2 Utfall av enkät.....	40
5.3 <i>Malmö Stadsbibliotek</i>	41
5.3.1 Observationer	41
5.3.2 Utfall av enkät.....	41
5.4 <i>Stapelbäddsparken</i>	42
5.4.1 Observationer	43
5.4.2 Utfall av enkät.....	43
5.5 <i>Folkets Park</i>	44
5.5.1 Observationer	44
5.5.2 Utfall av enkät.....	44
5.6 <i>Entré</i>	46
5.4.1 Observationer	46
6 Analys och diskussion.....	47
6.1 <i>Inkomst</i>	47
6.1.1 Inkomstfördelning på målpunkter	47
6.1.2 Balansmått och besökare.....	48
6.1.3 Förhållande mellan hushåll och besökare efter inkomst	50
6.1.3.1 Spridningsmått.....	50
6.1.3.2 Blandning av inkomstgrupper - målpunkter jämfört med stadsdelar.....	51
6.2 <i>Diskussion inkomst</i>	53

Målpunkter som verktyg för integration

6.2.1 Inkomstfördelning på målpunkter	53
6.2.2 Balansmått och besökare.....	53
6.2.3 Förhållande mellan inkomstgrupper	54
6.2.3.1 Spridningsmått.....	54
6.2.3.2 Blandning av inkomstgrupper	54
6.3 Födelseregion	55
6.3.1 Fördelning efter födelseregion på målpunkter	55
6.3.2 Balansmått och besökare.....	56
6.3.3 Förhållande mellan invånare och besökare efter födelseregion.....	57
6.3.3.1 Spridningsmått.....	57
6.3.3.2 Blandning av besökare efter födelseregion.....	58
6.4 Diskussion födelseregion	59
6.4.1 Fördelning av födelseregion på målpunkter.....	59
6.4.2 Balansmått och besökare.....	60
6.4.3 Förhållande mellan befolkningsgrupper efter födelseregion.....	60
6.4.3.1 Spridningsmått.....	60
6.4.3.2 Blandning av besökare utifrån födelseregion.....	60
6.5 Avstånd till målpunkt	61
6.6 Diskussion avstånd.....	64
6.7 Målpunkter inbördes jämförelse - kvalitet.....	65
6.8 Diskussion målpunkter inbördes jämförelse - kvalitet.....	68
6.9 Offentlig plats som verktyg för integration.....	69
7. Slutsats.....	71
7.1 Förslag till vidare forskning.....	72
8. Referenser	74
8.1 Elektroniska källor.....	74
8.2 Litteratur.....	77
8.3 Artiklar.....	78
8.4 Offentligt tryck.....	78
9. Bilagor	79
Bilaga 1: Enkät.....	79
Bilaga 2: Sammanställning enkätsvar.....	81

Målpunkter som verktyg för integration

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Frågan om segregation och hur det påverkar invånare i en stad är föremål för en stor del av samhällsdebatten. Genom stadsplanering och politiska interventioner har kommun och stat haft ambitioner att minska, och till och med bryta, segregationen i svenska städer. De interventioner som genomförts har utgått från olika förklaringsmodeller till vad som driver segregationsprocessen. Stadsplanering och politik som verkat mot segregation har i huvudsak utgått från att göra insatser i "segregerade områden" för att göra den geografiska platsen mer attraktiv. Framst för de som bor i området men i förlängningen också öka nyttan för invånare utanför bostadsområdet. Huruvida de insatser som genomförts påverkat bostadsområden och samhället positivt är svårt att bedöma. Det är emellertid så att städer i Sverige och Europa blivit mer segregerade under de senaste årtionden (Lilja och Pemer 2010)

Om antagande görs att invånare i en stad värdesätter sitt läge av bostad på ett liknande sätt kommer det i kombination med ett samhälle som värnar om invånarnas frihet, möjligheter och där det finns inkomstskillnader skapa förutsättningar för viss boendesegregation. Invånare väljer efter rådande förutsättningar och preferenser hur och var de vill bo. Därmed är boendesegregation en naturlig process och del av utvecklingen i en stad. Givet antagandet ovan är utvecklingen mot viss boendesegregation svår att motverka och lyfter frågan kring alternativa sätt att arbeta för integration i städer.

Utöver bostadsområden är stadens offentligt tillgängliga platser intressanta eftersom dessa är en förlängning av det direkta bostadsområdet. Dessa platser utgör målpunkter och mötesplatser där människor från olika delar av staden delar miljö och potentiellt kan mötas. Därmed utgör målpunkter i teorin möjliga ytor för integration över bostadsområden, stadsdelar och befolkningsgrupper. De har potential att fungera integrerande i en stad oberoende av hur och var invånare väljer att bo – alltså oberoende av boendesegregation.

1.2 Syfte och frågeställning

Med studien ämnas undersöka hur offentligt tillgängliga målpunkter i staden kan fungera integrerande i jämförelse med stadens bostadsområden och stadsdelar.

Frågeställningen som avses att besvaras genom studien består av en huvudfråga och fyra underliggande frågor.

- Kan offentligt tillgängliga platser och målpunkter i staden fungera som verktyg för att åstadkomma en mer integrerad stad?

Målpunkter som verktyg för integration

- Hur besöker invånare från olika stadsdelar och befolkningsgrupper utvalda målpunkter?
- Skiljer sig fördelningen av befolkningsgrupper som besöker målpunkter från fördelningen av invånare i stadsdelar?
- Påverkar platsens läge och avstånd till stadsdelar hur målpunkten besöks?
- Hur skiljer sig målpunkter inbördes ur ett integrerande perspektiv?

1.3 Disposition

Kapitel 2 - Metod

Beskrivning hur val och genomförande gjorts i studien

Kapitel 3 - Litteraturstudie

Litteraturstudie där centrala begrepp, teori och tidigare forskning beskrivs

Kapitel 4 - Bakgrund Malmö

Beskrivning av hur Malmö utvecklats under de senaste åren samt hur framtiden ser ut vad gäller befolkning och visioner, samt redovisning av segregation i Malmö

Kapitel 5 - Undersökning av målpunkter i Malmö

De utvalda målpunkterna i staden beskrivs och enkätundersökningen redovisas

Kapitel 6 - Analys och diskussion

Enkät svar analyseras och diskuteras för att besvara frågeställningen

Kapitel 7 - Slutsats

Redovisning av slutsatsen av studien och förslag ges till vidare forskning

2. Metod

En litteraturstudie genomfördes för att utveckla en teoretisk grund och utöka kunskaperna inom området för forskning om segregation, planering för integration samt mötesplatsers funktion i staden. För att erhålla kvantitativa resultat över hur invånare nyttjar staden utanför bostadsområdet genomfördes en enkätundersökning på sex utvalda offentligt tillgängliga målpunkter i Malmö. Utifrån resultatet av enkätundersökningen genomfördes en analys och diskussion för att jämföra fördelningen av besökare på målpunkter med fördelningen av invånare i Malmös stadsdelar. Vidare undersöks hur målpunkten används och hur invånare väljer att besöka offentligt tillgängliga platser i staden. Därmed kan målpunkter jämföras inbördes. Resultatet från enkätundersökningen jämförs med data från en kartläggning över segregationen i Malmö genomförd av Salonen, Grander och Rasmusson (2019).

2.1 Litteraturstudie

Teoriavsnittet baseras på böcker, utredningar, vetenskapliga artiklar och elektroniska källor. Med litteraturstudien avses utveckla en vetenskaplig grund till ämnet segregation, både i en svensk och internationell kontext samt undersöka hur kommun och stat har arbetat med frågor relaterade till segregation i Sverige historiskt sett.

För att relatera resultatet av enkätundersökningarna studeras Malmös befolkningsutveckling och sammansättning ur ett historiskt perspektiv. Även framtidsplaner och visioner för staden presenteras med utgångspunkt från den översiktsplan som antogs i maj 2018. Vilka ligger till grund för att tolka och analysera relationen mellan bostadsområden, stadsdelar och städer med avseende på segregation.

Slutligen studeras en kartläggning av segregationen i Malmö, en studie som Malmö Stad tillsammans med Malmö Universitet genomfört under 2018 och 2019. I studien har mått för segregation ur socioekonomiska och etniska dimensioner kvantifierats. Resultatet relateras till bostadsområden, stadsdelar och Sveriges tre största städer. Studien fungerar som underlag för analysen av enkätundersökningen.

2.2 Val av undersökningsmetod

För att utreda huruvida invånare från olika stadsdelar i staden delar utrymmet på offentligt tillgängliga platser görs en enkätundersökning på utvalda målpunkter i Malmö. Vidare kan resultatet indikera på hur offentliga platser fungerar som verktyg för integration. Centralt i undersökningen är att relatera bostadsområden (eller stadsdelar) till målpunkten eftersom det innebär att det går att relatera målpunkter till boendesegregation.

2.3 Enkätundersökning

Sex offentligt tillgängliga målpunkter i Malmö har valts ut och genom en enkätundersökning analyseras hur platserna besöks och vilka som besöker dem. Platserna som studeras har valts ut efter potential att, genom geografiskt läge och/eller funktion i staden, generera besökare från alla stadsdelar och alla befolkningsgrupper. För att jämföra och relatera resultatet av undersökningen med kvantitativa mått för segregationen i Malmö är enkätundersökningen en kvantitativ studie. Enkäten besvaras på plats, anonymt genom att respondenten fyller i svarsalternativ för åtta frågor. Enkäten består av fem frågor kopplade till egenskaper hos besökare för att analysera vilka som besöker målpunkten, samt tre frågor kopplade hur besökare använder målpunkten för att analysera hur målpunkten används. Hela enkäten återfinns i *bilaga 1*.

De åtta frågorna presenteras nedan:

Vem besöker målpunkten

- Stadsdel
- Kön
- Ålder
- Inkomst
- Födelseregion

Hur används målpunkten

- Hur tog du dig till platsen?
- Hur ofta besöker du platsen?
- Vad är syftet med besöket?

Utvalda målpunkter och vilka datum, tid, hur många av de passerande som tillfrågats samt svarsfrekvensen av de tillfrågade för enkätundersökning presenteras i *tabell 1*. På Triangeln, Mobilia och Stadsbiblioteket genomfördes enkätundersökning i februari och mars. För Stapelbäddsparken och Folkets Park, som är beroende av säsong och väder, har enkätundersökning genomförts i huvudsak under april månad på dagar med "bra väder".

Målpunkter som verktyg för integration

Tabell 1, Översikt över enkätinsamling på målpunkter.

Målpunkt	Insamlingsdagar	Tid för besök	Antal som tillfrågats	Svarsfrekvens
Triangelns köpcentrum	onsdag	13/2	13:00-16:00	1 av 2
	måndag	18/2	10:00-15:00	1 av 7
Mobilians köpcentrum	tisdag	21/2	10:00-15:00	1 av 2
	måndag	27/2	11:00-16:00	1 av 7
Malmö Stadsbibliotek	fredag	1/3	12:00-15:00	1 av 1
	tisdag	5/3	10:00-12:00	9 av 10
Stapelbäddsparken	lördag	30/3	12:00-15:00	1 av 1
	torsdag	4/4	13:00-15:30	9 av 10
	lördag	6/4	14:00-16:00	
Folkets Park	torsdag	11/4	14:00-16:00	1 av 2
	fredag	12/4	14:30-16:00	
	lördag	13/4	12:30-14:00	
	söndag	14/4	14:00-16:00	
Entré	fredag	22/4	10:00-12:00	-

2.3.1 Entré

Entré besöktes under dagtid en vardag. Antalet besökare på platsen var betydligt färre än vid övriga målpunkter. Köpcentret var under renovering och användes vid tidpunkten för besöket främst för dagligvaruhandel. Entré har potential att bli en intressant mötesplats som skiljer sig från övriga målpunkter i staden men under tiden för studien lämpade sig inte platsen för analys. Därför togs beslut om att inte fullfölja den planerade enkätundersökningen på platsen.

2.3.2 Urval av respondenter och svarsfrekvens

Ett systematiskt urval av respondenter har gjorts på målpunkterna. På Triangeln, Mobilia och i Folkets park har varannan passerande besökare tillfrågats om att medverka i enkätundersökningen. På Stadsbiblioteket och Stapelbäddsparken har samtliga besökare tillfrågats om att medverka i enkätundersökningen. Av de tillfrågade på Triangeln och Mobilia valde var sjunde besökare att svara på enkäten. På Stadsbiblioteket, Stapelbäddsparken och Folkets park valde majoriteten av tillfrågade besökare att svara på enkäten.

2.4 Felkällor

Skala bostadsområde

Storleken på bostadsområden som studerats har behövt anpassas framför allt efter studiens omfattning men även med hänsyn till tillgänglig data. Studien bör ses som en pilotstudie och för att bättre undersöka strukturer i hur boendesegregation påverkar rörelsemönster i stadens offentligt tillgängliga rum vore det intressant att studera relativt små bostadsområden. Eftersom omkring 100 enkäter har samlats in på respektive målpunkt har dock storleken på bostadsområden behövt anpassas efter antalet responderande. Följaktligen har 10 områden (Malmös tidigare officiella stadsdelar) valts ut vilka inte kan likställas vid bostadsområden.

Antal enkätsvar

Enkäterna som samlats in har besvarats av mellan 100 och 106 personer på respektive målpunkt. Av dessa är mellan 2 och 16 (beroende på målpunkt) av de svarande, besökare med hemvist utanför Malmö. För stadsdelar med få invånare i förhållande till övriga kommer enskilda observationer ge upphov till stora relationella skillnader i resultatet. Det gäller främst stadsdelarna Oxie och Kirseberg (3,98 % respektive 4,99 % av Malmös totala befolkning).

Svarsfrekvens

På målpunkterna Stadsbiblioteket, Stapelbäddsparken och Folkets park valde i stort sett samtliga tillfrågade besökare att svara på enkäten. På Triangeln och Mobilia var svarsfrekvens betydligt lägre. Det medför en risk att resultatet av studien på dessa platser sämre representerar besökarna på platsen. Det är möjligt att en viss typ av besökare eller besökare från viss demografisk grupp är mer eller mindre benägen att svara på enkäten på dessa platser vilket i sådana fall påverkar resultatet. Sannolikt bör dock inte resultatet vad gäller besökares fördelning från olika stadsdelar påverkas.

Tid för insamling

Insamlingen av enkäter är genomförda under dagtid på samtliga platser. På målpunkterna Triangeln, Mobilia och Stadsbiblioteket skedde enkätundersökningen på vardagar och på Stapelbäddsparken och i Folkets Park genomfördes enkätundersökningen i huvudsak på helgdagar. Vidare kommer det troligtvis finnas vissa skillnader mellan främst demografisk fördelningen av besökare till platsen på vecko- och helgdagar. Demografi korrelerar med andra studerade egenskaper hos besökare vilket bör tas hänsyn till när resultatet av undersökningen analyseras och när olika målpunkter jämförs inbördes.

Väder och årstid

Väder och årstid påverkar hur invånare rör sig i sin stad. Tre av platserna i studien, Triangeln, Mobilia och Stadsbiblioteket är "inomhusplatser" och är följaktligen inte utsatta för direkt påverkan av väder och säsong. Det är fortfarande möjligt att besökare har större eller mindre benägenhet att besöka målpunkter beroende på väder. De resterande två målpunkterna, Stapelbäddsparken och Folkets park, är "utomhusplatser" som direkt påverkas av rådande väderförhållanden och säsong. Vidare har enkätundersökningen på dessa platser därför genomförts senare på våren än på övriga platser, på dagar med fint väder i början och mitten av april. Det bör dock noteras att april månad fortfarande utgör en tidig del av vår och sommarsäsongen då utomhusplatserna besöks mest intensivt.

Språkbarriär och missad åldersgrupp

Vi kunde endast presentera studien och erbjuda enkäter på svenska och engelska. Besökare med begränsade språkkunskaper på svenska och engelska har inte samma möjlighet att svara på enkäten. Det medför att den gruppen besökare inte "syns" i materialet. Uppskattningsvis tillfrågades mellan 2 och 15 personer per målpunkt som inte talade svenska eller engelska. Ytterligare en grupp besökare som i regel inte syns i materialet är åldersgruppen 0-10 år. Det beror framför allt på att de inte har möjlighet att svara på enkätfrågor utan hjälp av förälder.

2.5 Avgränsningar

Val av målpunkter på offentligt tillgängliga platser

Antal målpunkter i Malmö har avgränsats till att beröra sex platser i staden, vilka reviderades till fem stycken. Urvalet av målpunkter har gjorts för att studera platser som har motiveras genom läget och funktion i staden för att studera platser som har potential att besökas av invånare från stora delar av staden. Som följd av urvalet har lokala målpunkter utelämnats från studien. Rörelsemönster i staden har inte tagits hänsyn till vid valet av mötesplatser.

Förbindelse med kollektivtrafik, bil samt gång och cykel

Platsens förbindelse till kollektivtrafik utelämnas i studien. Diskussion kring hur besökare tar sig till målpunkten förs med underlag från enkätundersökning. Men någon analys för målpunktens förbindelse med stadsdelar genom gång-, cykelstråk, kollektivtrafik och bil samt utredning av transportkostnader står utom ramen för studien.

Studerade egenskaper hos besökare kopplat till segregation

Invånare som besöker målpunkter analyseras efter vilket stadsdel de bor i, vilket kopplas till boendesegregation, samt inkomst och etnicitet. För inkomst skattar besökare sin inkomst som under medel, medel eller över medel i förhållande till sitt bostadsområde. Vad gäller etnicitet undersöks besökares födelseregion. De födelseregioner som studeras är om besökare född i eller utanför Sverige, i Norden, inom Europa eller utanför Europa. Liksom för område som analyseras motiveras avgränsningen av studiens omfattning och tillgänglig data.

Upplåtelseform i bostadsområden

Upplåtelseform i bostadsområden ligger utanför ramen för vad som innefattar studien.

3. Litteraturstudie

3.1 Segregation

I Nationalencyklopedin (Segregation u.å) definieras segregation som “Det rumsliga åtskiljandet av befolkningsgrupper”. Befolkningsgrupper innebär grupper av människor som delar egenskaper och eller attribut och det rumsliga åtskiljandet innebär att ett område kopplat till en befolkningsgrupp skiljer sig från ett annat område kopplat till en annan befolkningsgrupp.

De tre dominerande aspekterna av segregation som studeras inom forskningen är socioekonomisk, etnisk och demografisk segregation. Socioekonomisk segregation avser klass- och resursskillnader. Etnisk segregation avser etnicitet, födelseland (eller “utländsk bakgrund” kontra “icke utländsk bakgrund”) eller religion. Demografisk segregation avser kön, ålder eller hushållstyp. Samtliga dimensioner ska ses i geografisk kontext, det vill säga skillnader i fördelning eller koncentration av, i den urbana miljön. (Salonen, Grander och Rasmusson 2019; Vetenskapsrådet 2018).

Uppdelningen i den urbana miljön av befolkningsgrupper enligt socioekonomisk-, etnisk- och demografisk segregation är dock sällan total. Det är förhållandet och relationen mellan fler än en befolkningsgrupp i fler än ett område som är centralt (Andersson 2007). Därmed bör utgångspunkten för analys av segregation i urbana miljöer vara relationell. Emellertid används termen segregerade områden av politiker vilket inte säger något om det relationella sambandet (Andersson 2007). Även Salonen, Grander och Rasmusson (2019) menar på att det är felaktigt att tala om enskilda segregerade områden eftersom segregation pekar ut rumsliga och sociala relationer mellan områden.

Förhållandet mellan fördelningen eller koncentration av hushåll med specifika egenskaper kan beskrivas genom graden av segregation. Denna rapport utgår ifrån relationen mellan befolkningsgrupper efter stadsdelsområde vilka kan jämföras genom balansmått som beskriver koncentrationen av olika befolkningskategorier inom bostadsområden (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

3.1.1 Varför studera boendesegregation?

Individens boende och vilka de delar bostadsområde med antas ha en grundläggande samhällsbyggande funktion. Boendesegregation kan vara självvald då invånare i en stad kommer att söka sig till olika platser och bostadsområden beroende på exempelvis ålder och intressen. Till följd av växande inkomstskillnader är ofta valet av bostadsområde kopplat till ett hushålls ekonomiska förutsättningar och därmed har olika hushåll olika möjlighet att etablera sig inom vissa områden (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Borevi (2002) tar upp tre dilemman för integrationspolitiken som kan sammanfattas genom att välfärdsstaten dels ska främja och värna om individuella värden och dels kollektiva värden.

1. Främja individuell frihet och jämlikhet å ena sidan och ambitionen att samtidigt uppfylla vissa kollektiva mål och intressen å den andra.
2. Föra en politik som är universell i den mening att alla medborgare berörs, och samtidigt föra en politik som är riktad eller selektiv och bara identifierar vissa kategorier av medborgare som mottagare, med risk att definiera dem som "de andra".
3. Främja integration inom hela den medborgerliga gemenskapen och att tolerera eller uppmuntra att vissa medborgare också utvecklar sin sin tillhörighet till olika etnisk, kulturellt och/eller religiöst definierade gemenskaper. (Borevi 2002).

3.1.2 Konsekvenser av segregation

Boende och boendemiljö påverkar utvecklingen av individer som sociala varelser genom vardagliga relationer och interaktioner. Ett samhälle med skarpa kontraster och avstånd i boendet mellan olika befolkningsgrupper, efter till exempel ekonomiska, religiösa, etniska och kulturella skiljelinjer antas hota ett öppet demokratiskt samhälle. (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Studier från undersökningar i Sverige har visat att det är svårare för arbetslösa att återgå i sysselsättning om många i grannskapet är arbetslösa. Denna effekt är särskilt beroende på omgivningen närmast individen snarare än på karaktären på stadsdelen (Andersson, Bråmås och Hogdahl 2007). Inkomstutvecklingen är sämre för de personer som invandrat och under längre tid bor koncentrerat med den egna minoritetsgruppen än för de som inte bor geografiskt koncentrerat (Andersson, Bråmås och Hogdahl 2007).

3.1.3 Skala och uppdelning

Segregation kommer existera i viss grad eller i olika stor utsträckning beroende på vilka områden som observeras och jämförs. Framförallt kommer homogenitet/heterogenitet bland invånare bero på storleken på området som studeras. När storleken på ett område som analyseras minskar minskar också variansen mellan data inom området (Dark och Bram 2007). Det innebär att i mycket liten skala kommer viss homogenitet alltid existera och i mycket stor skala kommer områden alltid att vara relativt heterogena. Det som åsyftas med homogenitet och heterogenitet ovan är att det kommer finnas respektive inte finnas vissa likheter mellan människors egenskaper (exempelvis demografiskt, socioekonomiskt, etnisk).

Anledningen till att diskussioner om segregation oftast utgår från storstadsregioner (Stockholm, Göteborg, Malmö i Sverige) är också helt kopplat till skala. Ett större befolkningsantal i innebär mer intensiv bebyggelse samt fler bostadsområden som skapar förutsättningar för att ett område ska ha en hög koncentration av en befolkningsgrupp. I en större stad kan interaktioner mellan stadens invånare och offentliga utrymmen potentiellt påverkas om det fysiska avståndet mellan olika befolkningsgrupper är större (Bråmås 2006).

En stor befolkning innebär en stor utbredning av staden, vilket skapar naturliga förutsättningar för rumslig segregation (Lilja och Perner 2010). Andersson och Hedman (2016) visar att det skett en förstärkt sortering av låg- och höginkomsttagare till skilda bostadsområden i flera regioner, samt att varken socioekonomisk eller etnisk segregation är begränsat till Sveriges storstadsregioner. För att studera fenomenet segregation i staden blir det viktigt att definiera en skala som korresponderar mot det som ska analyseras. Förutom storlek på området kommer valet av uppdelningen av större områden påverka resultat av data och möjligheten att analysera materialet. Problematiken med effekter som beror på skala och uppdelning av områden sammanfattas under 'Modifiable Areal Unit Problem' (MAUP) och kommer att påverka resultatet av data som analyseras (Openshaw och Taylor 1979).

Kartläggningen över segregation och segmentering i Malmö baseras på data från Statistiska Centralbyrån (SCB) och de nya regionala demografiska statistikområden (DeSO) (SCB 2018b). Uppdelningen i DeSO-områden grundas på delområden i staden samt på invånarantal för att kunna jämföra bostadsområden.

3.1.4 Hushålls preferenser och Schellings modeller

Hur människor väljer att bo beror förutom ekonomiska förutsättningar och strukturer i samhället också på hushållets eller individens preferenser. Betydelsen av preferenser hos hushåll kommer främst påverka individen på mikronivå, men också bostadsmönster i staden på makronivå. Schelling (1971) problematiserar de bakomliggande mekanismerna till vad som driver boendesegregation och visar på vilket sätt hushållets preferenser kommer att påverka uppdelningen av invånare i staden genom två modeller, Checkerboard-modellen och Tipping-modellen.

3.1.4.1 Checkerboard-modellen

Checkerboard-modellen utgår ifrån två befolkningsgrupper som samvarierar i en stad och bildar, genom sitt val av plats att bo, bostadsområden. Hur befolkningsgrupperna förhåller sig till varandra bygger på antagande om faktorer som driver boendesegregation. I modellen används tre förklarande faktorer som kan motiveras teoretiskt driva boendesegregationen.

1. Avstånd i den fysiska miljön mellan befolkningsgrupper speglar socioekonomiska skillnader mellan befolkningsgrupper. Det skulle innebära att priserna på marknaden motverkar att en blandning mellan hushåll med låg-, medel- och hög inkomst sker.
2. Diskriminering av vissa befolkningsgrupper på bostadsmarknaden. Vissa befolkningsgrupper premieras av aktörer på bostadsmarknaden således har olika invånare olika möjligheter att röra sig på bostadsmarknaden samt att en blandning av dessa motverkas.
3. Hushåll föredrar att bo i bostadsområden tillsammans med den befolkningsgrupp de tillhör. Det innebär att individer och i förlängningen befolkningsgrupper föredrar att bo segregerade från varandra. (Zhang 2011).

Socioekonomisk ställning hos hushåll, diskriminering på bostadsmarknaden samt hushållens preferenser är de tre vanligaste förklaringarna till boendesegregation i USA (Semyonov och Glikman 2009).

Givet de tre förklaringarna skulle därmed en större grad av blandning av befolkningsgrupper inom bostadsområden erhållas i takt med att eller om socioekonomiska klyftor minskar, antidiskriminerande lagar implementeras samt att öppenhet och tolerans mellan invånare och befolkningsgrupper ökar (Zhang 2011). I nästa steg görs antagande om att ovan nämnda faktorer sätts ur spel. Det vill säga (1) inga socioekonomiska klyftor mellan invånare och befolkningsgrupper. (2) Ingen diskriminering på bostadsmarknaden. (3) Hushåll föredrar att bo i bostadsområden som är fullt integrerade, 50/50 mellan (i modellen två) befolkningsgrupper. Vidare tillåts hushåll flytta efter en nyttofunktion baserat på preferenser hos befolkningsgrupper till jämvikt uppnås. Schelling visar (1971) med Checkerboard-modellen att segregation mellan bostadsområden kommer att bestå. Det indikerar att mönster på makronivå inte speglar enskilda hushålls motiv på mikronivå. Bostadsområden i staden är segregerade trots att vi föredrar att bo i socioekonomiskt, etniskt och demografiskt blandade bostadsområden. Hushållens preferens att bo blandat men att inte tillhöra en minoritet inom bostadsområdet påverkar uppdelningen av befolkningsgrupper (Schelling 1971).

3.1.4.2 Tipping-modellen

Tipping-modellen är en teoretisk modell som ämnar att förklara hur ett bostadsområde byter karaktär med avseende på hushåll som befolkar området. Från att vara blandat eller domineras av en befolkningsgrupp till att sammansättningen av hushåll med tiden blir homogen. Teorin bygger på antagandet om att olika invånare har olika tolerans för graden av blandning. De som är minst toleranta mot en befolkningsgrupp de inte tillhör kommer att flytta först, vilket sätter igång en serie av flyttningar (Zhang 2011). En liten förändring av samvarierande variabler kan leda till en stor förändring av jämviktsläget (Heal och Kunreuther 2006). Förklaringsmodellen kan liknas vid en nyttofunktion för

hushåll som har olika preferenser. Vid ett visst skede sker en “*tipping point*” som sätter igång en självförstärkande effekt, vilket leder till homogenitet bland invånarna inom bostadsområdet. Modellerna Checkerboard och Tippingpoint går att applicera på två från varandra skilda befolkningsgrupper efter egenskaper eller preferenser (Schelling 1971).

3.2 Integration

Begreppet integration kan tolkas på olika sätt. Enligt Nationalencyklopedin (Integration u.å) definieras begreppet integration inom samhällsvetenskapen till en process där skilda enheter sammanförs.

Enligt Westin (1999) kan begreppet definieras utifrån tre olika förhållanden som delvis har en koppling till varandra. I den mest generella betydelsen syftar begreppet på förhållandet mellan en helhet och dess olika delar. Integration uppstår när dess olika delar förs samman till en helhet. Inom sociologin har detta tolkats genom att se på hur samhällets sammanhållning ser ut. Hur samhället håller ihop har förklarats av Westin (1999) enligt två stycken huvudförklaringar. Den ena förklaringen är ett resultat utifrån likriktning där samhället håller samman genom gemensamma värderingar, normer och föreställningssystem. Den andra förklaringen är att sammanhållningen sker genom arbetsdelning och specialisering. Arbetsdelning leder till en differentiering av arbetsgrupper men det sammantagna resultatet leder till integration. Det är alltså inte individerna utan samhället som helhet som är integrerade (Westin 1999).

Den andra förklaringen enligt Westin (1999) har att göra med deltagande och delaktighet, participation. De språkliga och kulturella minoritetsgruppernas integration i samhället kan då definieras som deltagande i samhällets officiella område utan krav att behöva ändra på den privata sfären. Till skillnad från assimilation som betyder att minoritetsgrupperna deltar i samhället med krav på acklimatisering till den privata sfär som råder inom majoritetssamhället. I samhället har en förändring skett från assimilation till participation, detta för att minoritetsgrupper ska fortsätta att existera och integreras i samhället (Westin 1999).

Den slutliga förklaringen enligt Westin (1999) är att det betecknas som en process där etniska och kulturella minoriteter integreras i samhället. Där Westin hänvisar till sociologen Milton Gordon som formulerat en process över tilltagande participation inom olika samhällsområden. Allt ifrån delaktighet i samhällets ekonomi och arbetsliv till giftermål över de etniska och kulturella gränserna.

Martinsson (2005) framhåller att integration handlar om hur olika grupper uppnår lika möjligheter att få ta del av samhället. Men genom att passas in i en grupp kan samtidigt

leda till uteslutning från en annan grupp, ett problem med denna tanke är att det finns olika grupperingar. En kategorisering eller uppdelning av invånare är dock nödvändig för att kunna analysera integration (Urban 2018). Begreppet integration delas vidare upp i två kategorier, rumslig integration och integration i det svenska samhället (Liedholm och Lindberg 1998). Den senare kategorin som behandlar integration till det svenska samhället handlar om en process som leder till en ökad delaktighet när de gäller frågor om rättigheter, fördelar, och skyldigheter som en stor majoritet av befolkningen besitter (Martinsson 2005). Det vill säga ett område som har en lägre delaktighet än majoriteten utifrån dessa frågor anses som dåligt integrerade i det svenska samhället (Liedholm och Lindberg 1998).

Medan social integration handlar om en betraktelse av de individuella och gruppers förhållande till samhället handlar rumslig integration om relationen till hela samhället. För att nå ett integrerat samhälle behöver olika grupper och individer socialt integreras. Alla har ett ömsesidigt ansvar för integration och påverkar alla individer och grupper i samhället, inte bara minoriteter. Det är samhället som kan bli integrerat och inte individer (Martinsson 2005). Om en befolkningsgrupp är överrepresenterad inom ett område i förhållande till övriga områden kan dessa områden med en typ av befolkningsprofiler kallas segregerade områden. Områden byggda under miljonprogrammet med mindre mående stadsdelar tillhör de områden som är segregerade likväl som de mer välmående villaområdena (Liedholm och Lindberg 1998). Ett område med blandad befolkning kan anses vara integrerat likväl som ett bostadsområde med olika karaktär kan vara integrerat, men det är inte samma sak som att säga att folket som bor i området är integrerade (Urban 2018).

Integration till samhället som nämns ovan betyder att alla människor oavsett ursprung eller befintlig levnadssituation måste leva tillsammans och acceptera varandra (Martinsson 2005). Bara för att tillgång till nära och kära i en mindre grupp föreligger utesluter det inte offentligt deltagande och möten med andra människor (Urban 2018).

3.2.1 Mål för integration

För en framtida integrationspolitik har regeringen sammanställt mål och inriktning (Prop. 1997/98:16). Regeringens förslag är att målen för integrationspolitiken ska vara att alla, oavsett etnisk eller kulturell bakgrund ska ha lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter. Vidare följer även att individens rätt och lika värde också innehåller rätten att vara olik. Genom att samhället underlättar för individen att integrera gamla och nya livsstilar på det sätt individen själv vill (Prop. 1997/98:16).

En samhällsgemenskap med samhällets mångfald som grund och att få till en samhällsutveckling som präglas av ömsesidig respekt och tolerans, där alla ska vara

delaktiga bör också vara ett övergripande mål för att få detta till stånd. Då invånare födda utanför Sverige saknar en gemensam historia är de grundläggande värderingarna i samhället en stor del av integrationen i Sverige. Det svenska språket är även det av stor betydelse som kommunikationsmedel mellan människor. För att kunna tillgodogöra sig sina rättigheter krävs det att invånarna kan uttrycka sig och därför är det av stor vikt att staten ger människor möjligheten att lära sig språket (Prop. 1997/98:16).

Gränserna för hur samhället fungerar sätts alltid utifrån landets lagar och andra författningar, men där bör finnas ett utrymme innanför dessa för att leva och tänka på olika sätt. För att samhället ska kunna utvecklas behöver det skapas en ny gemenskap inom landet där respekt och tolerans är grundpelare i ett sådant arbete (Prop. 1997/98:16).

I Budgetpropositionen 2008 framgick det av integrationspolitiken att det skulle eftersträvas ett samhälle fritt från diskriminering. Ett år senare 2009 i budgetpropositionen ersattes de tidigare satta målen med ett enda övergripande mål för integrationspolitiken med "lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund" (Urban 2018).

Under senare år har det vidhållits att det övergripande målet från budgetpropositionen 2009 ska fortsatt gälla och att de nyanländas etablering ska inriktas på effektivare etablering, bättre tillgänglighet till arbeten samt bättre tillgång till bostäder (Urban, 2018).

3.3 Urban planering

3.3.1 Arbete för integration

I Sverige kan de dominerande politiska interventionerna för att motverka segregation delas upp i bostadsbyggande för en blandad målgrupp av invånare, lokala områdesprogram att verka för invånare inom särskilt utpekade problemområden och generell utveckling av stad och region. Hur politiska interventioner har motiverats historiskt sett har skiftat genom åren.

Antisegregationsplanering tog inledningsvis avstamp i att det framför allt handlade om orättvis tillgång på service i närområdet och kvalitet på bostäder. Lösningen blev således att satsa på att nyproducerade bostäder skulle ha tillgång och närhet till skolor och centrum samt vara av hög kvalitet. Under 1950- och 1960-talet ansågs också den sociala dimensionen viktig. Stadens invånare skulle ha tillgång till allmänt tillgängliga mötesplatser. Urban (2002) beskriver samtidigt en förändring av skala rörande antisegregationspolitik och stadsplanering som en följd av en tilltagande bostadsbrist.

Från att fokusera på det mindre grannskapsområdet flyttas fokus till det mer geografiskt tilltagna bostadsområdet vilket genom Miljonprogrammet resulterade i större flerbostadshus. Samtidigt minskade betoningen på den sociala aspekten (Urban 2016).

Under 1980-talet var bostadsbristen bortbyggd och diskussionen om segregation handlade främst om "invandrartäthet". Återigen blev den sociala aspekten viktig, som då kom att handla om sociala nätverk och lokal social kultur. Det ledde till ett antal program som riktades mot områden som utpekats som platser med sociala problem. Interventioner rörande bostadspolitik handlade om att åstadkomma en blandning av befolkningsskategorier (ålder, hushållstyp och inkomst) inom bostadsområdet. Det byggde delvis på antagande om att en social mix skulle öka kontakten mellan befolkningsgrupper men framför allt att det skulle jämna ut sociala möjligheter och bostadsmöjligheter för hushållen. Dessutom skulle en blandad befolkning skapa jämn och bestående efterfrågan på offentlig service i närområdet, som därmed inte behövt anpassas efter tillfällig invånarfördelning (Andersson, Bråmås och Holmqvist 2009). Det skulle även minska kostnader för kommunen med gällande offentlig service.

I proposition 1997/98:165 motiveras segregationsbrytande politik "Ökande klyftor och polarisering mellan stadens invånare kan leda till sociala spänningar, otrygghet och kriminalitet. Det är ett samhälle som alla förlorar på eftersom det bidrar till misstro mellan människor och istället för samhörighet blir egenintresse grunden i samhället" (Prop. 1997/98:165).

Segregation utgår ifrån relationen mellan bostadsområden, förutsättningen för att motverka segregation i den urbana miljön kräver lösningar som baseras på relationer (Salonen, Grander och Rasmusson 2019). Trots det görs inte sällan punktinsatser där problem, konsekvenser av segregation, yttrar sig (Andersson, Bråmås och Hogdal 2007).

Musterd (2002) poängterar vikten av att förankra politiska interventioner till mekanismerna som driver segregation som är komplexa. Därmed krävs det att strategier som utformas för att motverka segregation är grundade på, och tar hänsyn till, de olika faktorerna för att åstadkomma förändring.

Rumslig integration leder intet nödvändigtvis till social interaktion och integration (Holmqvist 2009). Sociala strukturer för möten måste också etableras. För att vända på hela stadens segregationsmönster krävs antingen att sociala ojämlikheter jämnas ut eller att flyttmönstren över hela staden påverkas vilket inte är möjligt att genomföra fullt ut (Hertting och Vedung 2009)

3.3.1.1 Blandad upplåtelseform

Sedan den bostadssociala utredningen presenterade sin rapport på 1940-talet formulerades blandningspolitiken med målsättning att främja blandad befolkningssammansättning i tätorter (Grander 2018). Nybyggnation av bostadsområden skulle ha en blandad sammansättning för att kunna befolkas av socialt blandade hushåll (Urban 2016).

För att åstadkomma en förändring av sammansättningen av bostäder genom nybyggnation krävs ett långsiktigt perspektiv eftersom det årliga tillskottet av bostäder motsvarar en liten andel av det totala bostadsbeståndet (Anderson, Bråmås och Hogdal 2007). Det totala bostadsbeståndet i landet har vuxit med cirka 0,5 % till 1,7 % per år mellan 2007 och 2017 och i genomsnitt under perioden med cirka 0,8 % per år (SCB 2018a).

3.3.1.2 Områdesprogram

"Utveckling och rättvisa - en politik för storstaden på 2000-talet" Syftar till att inom storstadsregionen dels verka för ekonomisk tillväxt och dels att motverka socioekonomisk och etnisk orättvisa och segregation. De segregationsbrytande ingreppen som föreslås i propositionen är områdesprogram. Vilka syftar till att öka nyttan för invånarna främst inom utsatta områden och för invånare i staden i stort. Det genomförs inte genom förändringar i det fysiska beståndet av bostäder, utan genom ökad möjlighet för sysselsättning, och utbildning genom språkskola (Prop. 1997/98:165).

Storstadssatsningen beskrivs som områdesbaserade lokala utvecklingsprogram som etablerades på storskalig nationell nivå. Den lokala områdesutvecklingen var fortfarande aktuell under 2010-talet, dock i mindre skala. Det grundläggande målet för den rådande antisegregationspolitiken är att utjämna skillnader i inkomst, hälsa, utbildning samt att stimulera social sammanhållning, särskilt i områden där en stor del av invånarna är arbetslösa (Urban, 2016).

Storstadssatsningen var ett av dessa program, målet med programmet var dels att stimulera ekonomisk tillväxt och dels att "bryta segregationen" (Urban 2016). Programmet skulle genomföras genom samarbete mellan stat och kommun. Resurserna (2 miljarder SEK) skulle användas i särskilt utsatta bostadsområden (i sju storstadskommuner) och användas till (Urban 2016):

- Höjd sysselsättningsgrad
- Minskat socialbidragsberoende
- Förstärkt språklig kompetens
- Högre måluppfyllelse i grundskolan

- Höjd utbildningsnivå för vuxna
- Mer attraktiva och trygga stadsdelar
- Bättre folkhälsa
- Mer demokratiskt deltagande och delaktighet

Efter år 2005 fortsatte kommuner att arbeta med utvecklingsavtal, liksom de som användes under Storstadssatsningen, dock utan samma statliga finansiella stöd. Urban (2016) poängterar att den politik som förts för att verka mot segregation utgått ifrån områdesfokus. Resurser har lagts på ”problemområden” där insatser genomförts genom kommunala och delvis statliga medel för att skapa sociala värden och höja och eller skapa sociala kvaliteter i området. Vidare menar Urban (2016) på att viktigaste lokal områdesutveckling kan bidra med att bostadsområden med hög andel låginkomsttagare inte har sämre villkor för bostäder, offentlig service och kommunikation än andra områden.

3.3.1.2.1 Kritik av lokala områdesprogram

Urban (2016) menar att en stor del av lokal områdesutveckling motiveras med att boendesegregation leder till isolerade nätverk. Vidare har forskning om sociala nätverk i allmänhet och om grannskapseffekter i synnerhet inte givit något entydigt stöd för att negativa externa effekter sprids i ett bostadsområde med sociala problem. Andra faktorer som familjebakgrund och utbildning är viktigare. Möjligheten för lokal områdesutveckling att påverka socioekonomisk boendesegregation (fördelning av högmedel och låginkomsttagare) är liten (Urban, 2016). Urban (2016) lyfter även problematiken i framtagandet av undersökningar av politiker och tjänstemän som ska bedriva lokal områdesutveckling vill få bekräftat att det finns lokala problem som de kan lösa med lokala åtgärder.

Utvärderingar av Storstadssatsningen och områdessatsningar visar att det är svårt att nå några bestående resultat. “Segregationen är relationell och därmed hela kommunens och regionens ansvar. Strukturella förhållanden och sammanhängande politik påverkar handlingsutrymmet för en lokal antisegregationspolitik” (Andersson, Bråmås och Hogdal 2007).

3.3.1.3 Öka nytta för boende Öka antal jobb i ett område

Under senare år har fokus förflyttats till att i större utsträckning handla om att ge plats för mer generell stadsutveckling, vilket motiverats genom att om en hel stad eller region utvecklas utjämnas skillnader mellan stadens invånare. Dock görs även lokala insatser i områden med stor koncentration av sociala problem (Urban 2016).

3.3.1.4 Kommunens roll

Kommuner och landsting kunde under 2018 erhålla statsbidrag för arbete att minska och motverka segregation (SFS: 2018:118). Syftet med bidraget var att genom sektionsöverskridande arbete verka för en mindre segregerad stad på lokal och regional nivå. Förordningen har genom statsbidraget finansierat ett 50-tal kommuners arbete med kartläggning och analyser för att minska och motverka segregation under 2018 (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

3.5 Mötesplatser

En definition enligt Regionplanekontoret Stockholms Läns Landsting (2010) är en mötesplats en plats där människor möts och interagerar i någon form. Där mötet och interaktionen med andra bidrar till att stärka den sociala sammanhållningen och platsens identitet. Vidare beskriver Haas och Olsson (2014) offentliga platser som utrymmen skapade för att vara tillgängliga för alla. De traditionella offentliga platserna har fungerat som parker, torg och trottoarer men med globaliseringens acceleration har en process startat av urban omvandling i det offentliga rummet (Haas och Olsson 2014). Genom ökad privatisering och kommersialisering har mötesplatsens funktion och roll förändrats (Regionplanekontoret Stockholm Läns Landsting 2010). Haas och Olsson (2014) nämner vidare att utvecklingen bidragit till att nya alternativa former av mötesplatser tagit form.

Genom förändring av mötesplatser har det offentliga rummets roll som mötesplats minskat i värde. I andra fall har det även bidragit till att mötesplatser skapats på ytor där det tidigare inte erbjudits utrymmen för att umgås och socialisera. Samtidigt som dessa processer pågår syns en annan trend, ett intresse för "stadsliv" med bland annat en stor efterfrågan på bostäder centralt, ett rikt stadsliv genom ny- och ombyggnation, festivaler och liknande i stadskärnorna (Regionplanekontoret Stockholm Läns Landsting 2010). Enligt Carmona et al. (2003) framhäver Banerjee en rekommendation för stadsplanerare och stadsarkitekter att se det ur ett bredare perspektiv som utgår mer från besökaren än platsen. Det offentliga livet uppstår i det som vanligen brukar benämnas offentlig plats. Detta utrymme i den urbana miljön är avsedd för interaktioner mellan människor oavsett om det är en privat eller offentlig plats (Carmona et al. 2003).

Skillnaden som föreligger mellan de privata och offentliga platserna brukas dras av en gräns där de offentliga platserna är fritt tillgängliga för alla och där de privata inte är fritt tillgängliga för alla med riktlinjer som begränsar tillgång eller användning av dessa utrymmen (Parkinson 2012). Vad gäller ägandet av dessa utrymmen är det privata ägt av enskilda individer till skillnad från det offentliga som ägs av staten eller folket. Ett hem kan låsas och utestänga enskilda individer, liknande kan en fastighetsägare göra men får då konsekvenser för stadslivet. Många privata platser är dock publika och

skapar offentliga mötesplatser i staden. Till dessa kan till exempel köpcentrum, affärer, idrottsplatser, bio och liknande platser räknas. som fungerar som mötesplats likt andra offentliga platserna som torg, parker, bibliotek med mera (Regionplanekontoret Stockholm Läns Landsting 2010).

Hur publik en plats är kan vidare delas in tre olika kvaliteter. Dessa tre kvaliteter är ägarskap, tillgänglighet och användning. Ägarskapet beskrivs av hur utrymmet är offentligt eller privatägt och i vilken grad den utgör en neutral grund. Vad gäller tillgängligheten är det hur befolkningen har tillgång till platsen. Det vill säga hur öppen den är, om det krävs inträde till platsen eller besökare bara kan vistas där utan några krav. Den sista kvaliteten handlar om platsen aktivt används och delas mellan olika individer och grupper (Carmona et al. 2003).

Att dra en gräns mellan vad som är privata och offentliga platser är i praktiken svårt att göra, då både privata och offentliga platser har riktlinjer över hur och när besök får göras av de olika platserna. I och med detta borde inte gränsen dras vid om en plats är offentlig eller privat (Parkinson 2012). Det existerar inga platser där vistelsen får ske på vilka premisser som helst, där finns oftast restriktioner hur folks beteende ska se ut. Oftast är det bättre att diskutera hur olika mötesplatser är "öppna" och "slutna" snarare än om platsen är offentlig eller privat (Regionplanekontoret Stockholm Läns Landsting 2010).

3.5.1 Mötesplatser – ett verktyg för integration

Genom alla tider har staden fungerat som mötesplats, detta har varit en av anledningarna till städernas dragningskraft. I städerna har samhällets gemensamma funktioner och manifestationer givits plats och ägt rum. Genom en betraktelse utifrån kan varenda del av det offentliga utrymmet ses som en mötesplats. Den rörlighet av människor som sker på de olika platserna i staden är grunden till en mötesplats. En viktig del är inte bara att det finns en mångfald i staden utan minst lika viktigt att där finns en mångfald av mötesplatser i staden. Städer använder ofta tillgången till olika typer mötesplatser som en del i marknadsföringen av staden. Detta blir ett sätt att visa att staden har en dragningskraft (Regionplanekontoret Stockholm Läns Landsting 2010).

Stadens offentliga utrymmen kan spela en viktig roll i social integration av de missgynnade invånarna om dessa platser är av god kvalitet och hålls välskötta (Madanipour 2004). Det är genom de offentliga utrymmena som människor möts och där byggnader och grannskap är länkade eller relaterade till varandra (Legeby 2010). Dessa platser är viktiga för att tillfredsställa hushållens dagliga behov vilket skapar platser att kunna träffas och kommunicera med andra, utveckla och skapa en känsla av

koppling till grannskapet och staden. För att de mest socialt utsatta hushållen ska fungera krävs en plats utanför hemmet, detta för att träffa andra att socialisera med (Madanipour 2004). Platser för handel har alltid varit en viktig mötesplats i samhället där det utöver handeln uträttas andra typer av ärenden och möten uppstår. En viktig aspekt att tänka på är att där finns en tillgänglighet till platsen för de som saknar tillgång till bil (Boverket 2009).

Kommunen har en grundläggande roll i att kunna utveckla mötesplatser (Regionplanekontoret Stockholm Läns Landsting 2010). Genom att forma en urban miljö kan stadsplanerare påverka mänsklig aktivitet och också det sociala livet (Carmona et al. 2003). Ett dilemma som påvisats i tidigare studier är att mötesplatser är koncentrerade i centrala lägen och saknas i ytterkanterna av städer. Vissa typer av mötesplatser är beroende av platsen och blir därmed placerade i områden där attraktiviteten är som högst. Det finns två ambitioner som kommuner kan sträva efter och det är att göra mötesplatsen lätt tillgänglig från stadens alla delar eller att placera mötesplatser i miljöer där de är underrepresenterade (Regionplanekontoret Stockholm Läns Landsting 2010).

Vid planeringen av mötesplatser spelar kommunen en viktig roll. Deras ansvar kan delas in i att skapa, möjliggöra och tillåta mötesplatser (Regionplanekontoret Stockholm Läns Landsting 2010).

- Att skapa mötesplatser innebär att planera markanvändning och lämna plats för offentligt tillgängliga mötesplatser.
- Att möjliggöra mötesplatser innebär att ge privata aktörer förutsättningar att skapa mötesplatser såsom shoppingcenter, restauranger och liknande mötesplatser.
- Att tillåta mötesplatser innebär att man ska värna om spontana mötesplatser som uppstår i staden utanför planering och politiska beslut.

3.6 Tidigare forskning

I storstäder med stor befolkning på en liten yta är det påtagligt att boendemönstret skiljer sig mellan olika befolkningsgrupper. Det är också typiskt för en storstad att olika typer av subkulturer, etniska grupper och livsstilar grupperas i olika områden (Socialstyrelsen 2010). Segregation är vanligt förekommande i storstäderna. Graden av segregation verkar fortsatt öka i städer trots försök från stat och kommuner att genom olika program, policys och projekt motverka detta. Viss forskning visar att dessa åtgärder inte givit positiva resultat utan snarare bidragit till att segregationen påskyndats (Lilja och Pemer 2010).

3.6.1 Kartläggning av segregation i Malmö

En kartläggning av segregationen i Malmö publicerades av Salonen, Grander och Rasmusson under 2019. Deras studie behandlar socioekonomisk och etnisk segregation samt bostadssegmentering, där den socioekonomiska och etniska segregationen främst används vidare i studien vid undersökning av målpunkterna. För att kvantifiera och jämföra områden i kartläggningen av Malmö har bostadsområden definierats och befolkningen kategoriserats (Salonen, Grander och Rasmusson 2019). Studien som genomförts över segregation i Malmö ligger till grund för analysen som genomförts. I följande avsnitt förklaras och beskrivs variabler och index som använts av författarna för att redovisa kartläggningen av segregationen i Malmö.

3.6.1.1 Definition av variabler

Variabeln för att mäta socioekonomisk segregationen är "Hushåll efter köpkraft", vilken har delats in i fyra kategorier. Variabeln är relaterad till hushållets disponibla inkomst och kategoriseras som låg, medellåg, medelhög och hög inkomst (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Variabeln för etnisk segregationen är "Befolkning efter födelseregion". Vilken har delats in i fyra kategorier. Födelseregion och etnicitet går inte att likställa men tillgängligt underlag av data gör att variabeln är uppdelad i Sverige, Norden, Europa och Övriga världen. Det ska noteras att kategorin "Övriga världen" innefattar flera olika födelseregioner, samtidigt ger kategoriseringen ändå en överblick av segregationen utifrån födelseregionen (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

3.6.1.2 Områdesindelning

Salonen, Grander och Rasmusson använder i kartläggningen (2019) de nya regionala demografiska statistikområdena (DeSo) som tagits fram av SCB. Dessa områden är framtagna som följd av förnyade krav om att kunna jämföra område i landets olika delar på ett jämförbart och tillförlitligt sätt. Områdena ska ha ungefär lika stor befolkning, följa rumsliga barriärer i den byggda och naturliga miljön och ha en homogen bebyggelsekoncentration (Salonen, Grander och Rasmusson 2019). Med den nya områdesindelningen kan hänsyn tas till nybyggnation och befolkningsökningar de kommande årtiondena. I Malmö finns det totalt 192 DeSo-områden där det i genomsnitt bor cirka 1700 personer (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

I studien som genomförts av Salonen, Grander och Rasmusson (2019) har jämförelser gjorts på kommunnivå och stadsdelsnivå. Genom att använda denna indelning ges en överblick över hur segregationen ser ut dels mellan stadsdelar och dels i kommunen som helhet. Det är inte enskilda områden som är "segregerade" utan i jämförelse med

helheten och i detta fall Malmö. För att kunna relatera segregationen i Malmö har även jämförelser gjorts med Stockholm och Göteborg.

3.6.1.3 Mått segregation

För att mäta segregationen i Malmö använder Salonen, Grander och Rasmusson (2019) tre olika mått. De tre måtten som använts i kartläggningen av Malmö är balansmått, olikhetsindex samt entropiindex vilka baseras på olika variabler och mäter därmed tre olika typer av segregation (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Balansmått

Ett balansmått är ett mått på sammansättningen mellan en minoritetsgrupp och en majoritetsgrupp inom ett område. Minoritetsgruppen divideras med majoritetsgruppen och måttet varierar följaktligen mellan 0 och ∞ där värdet 1 betyder att det är en jämn fördelning mellan de två befolkningsgrupperna (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Ekvation balansmått:

$$\frac{\text{minoritetsgrupp}}{\text{majoritetsgrupp}}$$

Vid socioekonomiskt mått är minoritetsgruppen de med låg köpkraft och för etnisk de födda utanför Europa. Majoritetsgruppen består för socioekonomisk av de med hög köpkraft och för etnisk de födda i Sverige (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Olikhetsindex

Ett Olikhetsindex är ett mått på hur jämnt fördelade en minoritetsgrupp och en majoritetsgrupp är i ett geografiskt område (DeSo-område) i förhållande till hela undersökningsområdet (stadsdelen). Värdet på måttet kan variera mellan 0 och 1 och kan ses som en procentsats på hur stor andel av minoritetsgruppen som hade behövt flytta till ett annat område (DeSo-område) inom undersökningsområdet (stadsdelen) för att uppnå en jämn fördelning inom undersökningsområdet (stadsdelen) (Salonen, Grander och Rasmusson 2019)

Ekvation olikhetsindex för till exempel låg och hög köpkraft:

$$\frac{1}{2} \sum_{i=1}^n \left| \frac{l_i}{L_T} - \frac{h_i}{H_T} \right|$$

n = antal delområden

l_i = antal med låg köpkraft i delområde i

L_T = totalt antal med låg köpkraft i staden/stadsdelen

h_i = antal med hög köpkraft i delområde i

H_T = totalt antal med hög köpkraft i staden/stadsdelen (White 1986)

Entropiindex

Ett entropiindex mäter hur jämnt fördelade en eller flera befolkningsgrupper är inom ett geografiskt område i förhållande till hela undersökningsområdet. Detta index mäter inte förhållandet mellan två olika befolkningsgrupper som de två tidigare indexen utan används för att mäta fördelningen mellan flera befolkningsgrupper samtidigt och kallas även för Thiel's H-index. Värdet kan variera mellan 0 och 1. Ett värde på 0 innebär att samtliga befolkningsgrupper är jämnt fördelade inom området i förhållande till hela undersökningsområdet. Ett värde på 1 innebär motsatsen att befolkningen i området är totalt åtskilda och fullständigt segregerade i förhållande till undersökningsområdet (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Ekvation entropiindex:

Steg 1:

$$-\sum_1^k P_n \ln (P_n)$$

P_n = andel av respektive befolkningsgrupp inom stadsdel eller målpunkt

k = antal studerade befolkningsgrupper

Steg 2:

$$\frac{\hat{H} - H}{\hat{H}}$$

\hat{H} = värde för hela staden/stadsdel

H = värdet på det enskilda delområdet, viktat efter andelen invånare (White 1986)

3.6.1.4 Mått på samband mellan etnisk och socioekonomisk segregation

I kartläggningen av segregation i Malmö mäter Salonen, Grander och Rasmusson sambandet mellan etnisk och socioekonomisk segregation, detta mäts med Pearson's korrelationskoefficient. Värdet visar på hur olika variabler samvarierar. Detta mått beräknas genom att standardisera kovariansen mellan två variabler vilket ger ett värde mellan -1 och +1. En koefficient på +1 betyder att de två variablerna har en perfekt positiv korrelation, om den ena variabeln ökar i värde ökar den andra variabeln lika mycket. Vid en koefficient på -1 har variablerna en perfekt negativ korrelation, om ena variabeln minskar i värde ökar den andra variabeln lika mycket. Om värdet på koefficienten är 0 korrelerar inte variablerna. Ett värde på $\pm 0,1$ tolkas som en svag korrelation, ett värde på $\pm 0,3$ en medelstark korrelation och ett värde $\pm 0,5$ en stark korrelation (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

3.6.1.5 Resultat av kartläggningen

3.6.1.5.1 Socioekonomisk segregation

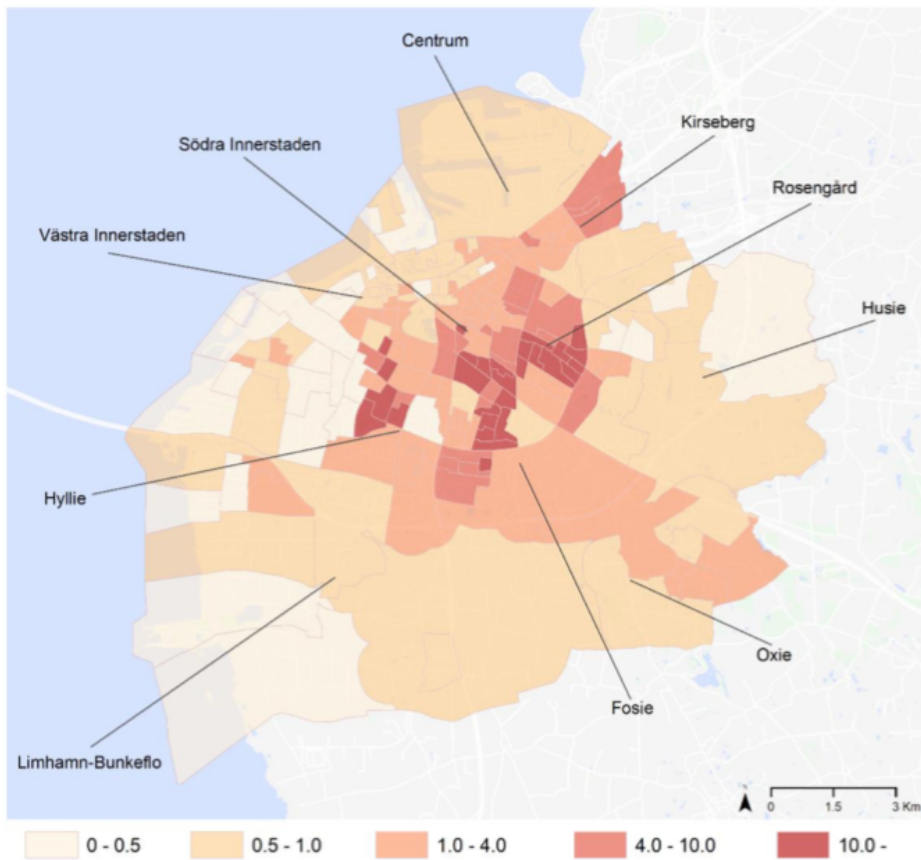
Salonen, Grander och Rasmusson presenterar (2019) hur socioekonomisk segregation i Malmö förhåller sig till Stockholm och Göteborg. I *tabell 2* framgår att måtten för olikhetsindex och H-index för Malmö liknar Stockholm och Göteborg. Olikhetsindex visar hur stor andel av de med låg köpkraft inom ett DeSo-område som hade behövt flytta till ett annat DeSo-område för att jämna ut förhållandena, vilket tyder på att fördelningen av hushåll efter köpkraft är ojämnt fördelade. Även H-index visar på att de olika grupperna är ojämnt fördelade mellan DeSo-områdena. Balansmättet skiljer sig mellan städerna vilket innebär att förhållandet mellan hushåll med låg och hög köpkraft är olika i Malmö, Göteborg och Stockholm. I Stockholm finns det dubbelt så många hushåll med hög köpkraft som hushåll med låg köpkraft. I Malmö finns det 1,67 hushåll med låg köpkraft för varje hushåll med hög köpkraft (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Tabell 2, Balansmätt, olikhetsindex och H-index efter låg och hög köpkraft (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

	Balansmätt	Olikhetsindex	H-index
Riket	1,00	0,83	0,053
Stockholm	0,52	0,208	0,061
Göteborg	0,99	0,213	0,069
Malmö	1,67	0,219	0,072

I *figur 1* visas hur skillnaderna av balansmättet mellan de olika DeSo-områdena i staden. I de södra och östra centrala delarna av staden är koncentrationen av hushåll med låg köpkraft störst (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Målpunkter som verktyg för integration



Figur 1, Balansmått beräknat på hushåll efter låg och hög köpkraft för DeSO-områden i Malmö år 2016 (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

I tabell 3 visas index för enskilda stadsdelar i Malmö. Olikhetsindex utmärker sig för stadsdelarna Rosengård, Hyllie och Fosie. I dessa stadsdelar är hushåll med låg köpkraft och hushåll med hög köpkraft mest segregerade jämfört med övriga stadsdelar. De stadsdelarna med lägst värde på olikhetsindex är Södra Innerstaden, Västra Innerstaden och Oxie. Trots att Södra Innerstaden har ett lågt olikhetsindex är värdet för balansmålet högt. Det innebär att trots en hög andel hushåll med låg köpkraft är hushåll i stadsdelen blandade med avseende på inkomst (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Målpunkter som verktyg för integration

Tabell 3, Balansmått, olikhetsindex och H-index efter låg och hög köpkraft för stadsdelar i Malmö (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Stadsdel	Balansmått	Olikhetsindex	H-index
Rosengård	21,05	0,256	0,071
Fosie	5,86	0,177	0,041
Södra Innerstaden	3,99	0,106	0,019
Hyllie	2,78	0,196	0,056
Kirseberg	2,65	0,118	0,022
Oxie	1,11	0,107	0,014
Centrum	0,98	0,142	0,034
Husie	0,94	0,139	0,035
Västra Innerstaden	0,84	0,109	0,019
Limhamn-Bunkeflo	0,53	0,156	0,032

3.6.1.5.2 Etnisk segregation

Likt föregående avsnitt om socioekonomisk segregation presenterar Salonen, Grander och Rasmusson (2019) en jämförelse mellan de tre storstäderna i Sverige utifrån etnisk segregation för att sedan jämföra bostadsområden i Malmö. I *tabell 4* presenteras balansmått, olikhetsindex samt H-index (Salonen, Grander och Rasmusson 2019). Malmö utmärker sig i förhållande till Stockholm och Göteborg vad gäller befolkningens födelseregion. En mindre andel av Malmös invånare är födda i Sverige och en större andel är födda utanför Europa.

Balansmättet för de olika städerna visar att det i Malmö finns fler invånare som är födda utanför Europa än de övriga städerna. När det kommer till olikhetsindexet visar det sig att befolkningen i Malmö bor mer blandat än vad människor gör i de andra storstäderna. En mindre andel födda utanför Europa hade behövt flytta från ett DeSo-område till ett annat i Malmö för att uppnå en jämnare fördelning. Det bekräftas även av H-indexet att befolkningen bor mer blandat i Malmö utifrån födelseregion (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Målpunkter som verktyg för integration

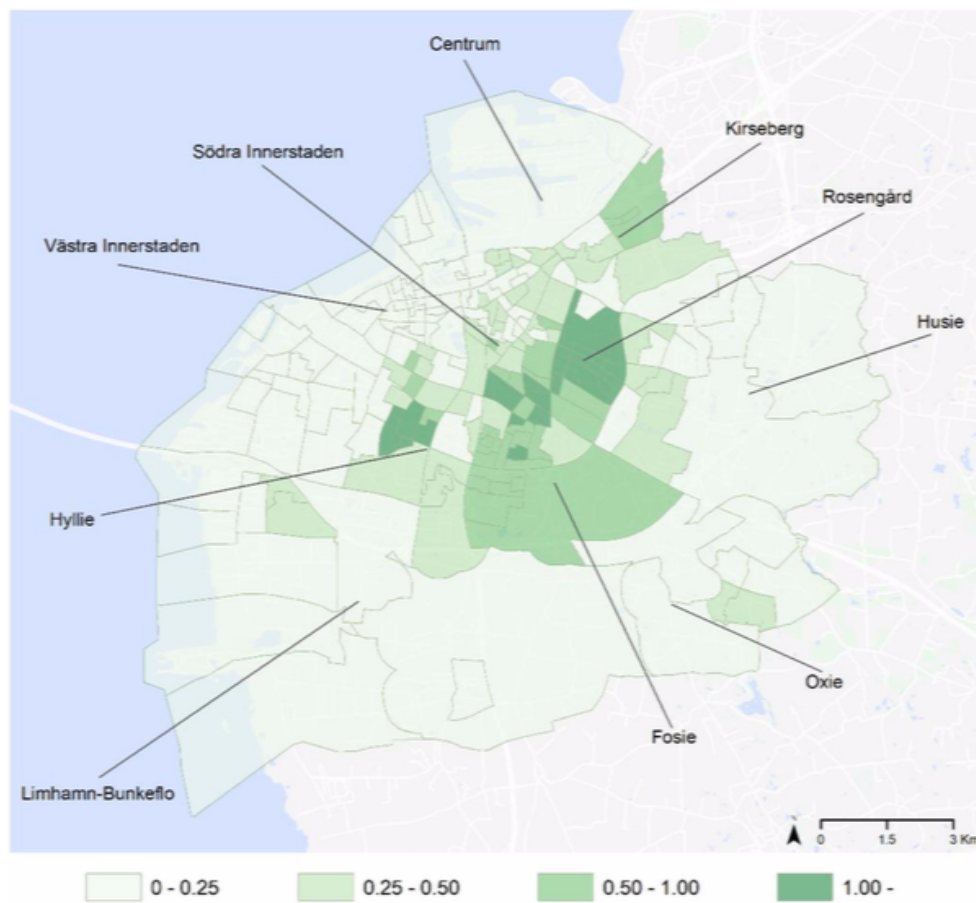
Vid en jämförelse av de tre måtten baserat på födelseregion är Malmö mindre segregerat men det visar fortfarande att segregationen i Malmö präglar delar av den urbana miljön (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Tabell 4, Balansmått, olikhetsindex och H-index baserat på befolkning efter födelseregion (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

	Balansmått	Olikhetsindex	H-index
Riket	0,15	0,345	0,114
Stockholm	0,21	0,307	0,090
Göteborg	0,25	0,349	0,111
Malmö	0,33	0,297	0,084

I *figur 2* har en kategorisering gjorts av balansmåtten för etnicitet där det går att urskilja hur detta mått skiljer sig mellan DeSO-områden i staden. De stadsdelarna med högst balansmått är belägna i de östra delarna av Malmö. Det finns alltså ett rumsligt mönster över var människor bosätter sig (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Målpunkter som verktyg för integration



Figur 2, Balansmått beräknat på invånare efter födelseregion för DeSO-områden i Malmö år 2016 (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Det etniska segregationsmönstret följer till stora delar det socioekonomiska mönstret i Malmö. I *tabell 5* visas de olika måtten över Malmös olika stadsdelar. I Hyllie framgår det av olikhetsindex och H-index att befolkningen inom området är mest segregerad. Till skillnad från Hyllie är Rosengård den stadsdel som befolkningen bor mest uppblandat trots en överrepresentation av utlandsfödda. H-index följer samma mönster som för olikhetsindex att Hyllie är den stadsdel som är mest segregerad. Till skillnad från olikhetsindexet är inte Rosengård den stadsdel som befolkningen bor mest blandat när H-indexet undersöks, i detta fall är det Västra Innerstaden (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Målpunkter som verktyg för integration

Tabell 5, Balansmått, olikhetsindex och H-index efter födelseregion för stadsdelar i Malmö (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Stadsdel	Balansmått	Olikhetsindex	H-index
Rosengård	1,33	0,109	0,021
Fosie	0,81	0,119	0,016
Hyllie	0,42	0,238	0,053
Södra Innerstaden	0,40	0,168	0,031
Kirseberg	0,36	0,168	0,024
Centrum	0,23	0,133	0,018
Husie	0,21	0,140	0,017
Oxie	0,20	0,143	0,016
Västra Innerstaden	0,10	0,120	0,012
Limhamn-Bunkeflo	0,09	0,164	0,013

3.6.1.5.3 Samband mellan socioekonomisk och etnisk segregation

För att få en uppfattning om sambandet mellan den socioekonomiska segregationen och den etniska segregationen har Salonen, Grander och Rasmusson använt Pearson's korrelationskoefficient vilken är beskriven tidigare. I *tabell 6* redovisas korrelationskoefficienten mellan balansmåtten för hushåll efter köpkraft och balansmått för befolkning efter födelseregion över riket och de tre storstäderna i Sverige. Resultatet visar att korrelationen är hög för riket och alla de tre storstäderna med en korrelation på över 0,5. Den höga korrelationen mellan balansmåtten tyder på att väldigt starkt samband mellan balansmåtten för hushåll efter köpkraft och balansmåtten för befolkning efter födelseregion (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Målpunkter som verktyg för integration

Tabell 6, Pearson's korrelationskoefficient mellan balansmått för köpkraft och befolkning efter ursprungsregion (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

	Pearsons korrelationskoefficient
Riket	0,52
Stockholm	0,73
Göteborg	0,84
Malmö	0,77

I tabell 7 framgår det att i de områden som är överrepresenterade av invånare med hög köpkraft (lågt balansmått) är personer födda i Sverige också överrepresenterade. Motsvarande samband ses också för de områden som är överrepresenterade av hushåll med låg köpkraft (høgt balansmått) är också överrepresenterade av invånare vars födelseregion är utanför Europa. (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Tabell 7, Jämförelse köpkraft och födelseregion (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

		Balansmått befolkning efter födelseregion			
		0,0 - 0,25	0,25 - 0,5	0,5 - 1,0	1,0 -
Balansmått hushåll efter köpkraft	0,0 - 0,5	100%	0%	0%	0%
	0,5 - 1,0	87%	13%	0%	0%
	1,0 - 2,0	51%	41%	7%	0%
	2,0 - 10,0	16%	47%	31%	6%
	10,0 -	0%	0%	36%	64%

Hushåll med hög köpkraft har möjlighet att bosätta sig i en större del av bostadsbeståndet än hushåll med låg köpkraft. Det skapar förutsättningar för segregation. Eftersom köpkraft korrelerar med födelseregion innebär det att segregationen mellan bostadsområden i staden bland invånare ökar både efter födelseregion och köpkraft (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

4.4.1.5.4 Slutsats av kartläggningen över Malmö

Malmö omnämns ofta i media som en segregerad stad. Genom kartläggningen gjord av Salonen, Grander och Rasmusson av segregationen i Malmö har det påvisats att staden

är delad. Människor tenderar att bosätta sig med människor med samma levnadsvillkor som dem själva. Samtidigt visar resultatet att Malmö inte är mer segregerad än Stockholm och Göteborg (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

Författarna gör fyra slutsatser:

- Segregation är inte ett något som är specifikt för Malmö och det beror inte på hur “rik” eller “fattig” en stad är.
- De östra och västra områdena i central Malmö är socioekonomiskt segregerade (från varandra).
- Etnisk och socioekonomisk segregation korrelerar. Områden som är socioekonomiskt segregerade är också segregerade efter invånarens födelseregion. Malmö som stad är dock mindre segregerad utifrån födelseregion än Stockholm och Göteborg. Samtidigt är andelen invånare födda utanför Europa större i Malmö.
- Malmö är delvis segmenterad stad vad gäller upplåtelseformer av bostäder. Detta sammanfaller till en viss del med segregationsmönster. I områden vars invånare i stor utsträckning är födda i Sverige och i genomsnitt har hög inkomst dominerar bostadsområdet av äganderätter och bostadsrätter. (Salonen, Grander och Rasmusson 2019).

4. Bakgrund Malmö

4.1. Malmö ur ett historiskt perspektiv

Under 1800-talet utvecklades Malmö som industristad och från mitten av århundradet tog industrialiseringen fart på allvar. Behovet av att få tillgång till mark för industrier och bostäder var stort. Nya stadsdelar växte fram med närhet till industrierna i staden och befolkningen ökade från cirka 4,500 personer i början av seklet till 60,000 personer i slutet. Dessutom öppnade södra stambanan mellan Malmö och Lund som snabbt blev viktig för staden (Malmö Stad 2016).

Sedan slutet av 1800-talet har Malmö varit den tredje största staden i Sverige. Efter andra världskrigets slut tog industrin fart och under 1950-talet arbetade hälften av de yrkesverksamma inom industri och hantverk. Toppen av utvecklingen nåddes under 1960-talet när Kockums var den största arbetsgivaren. Utvecklingen av industrin höll i sig fram till 1973-1974 då oljekrisen slog till och många industrier lades ner vilket ledde till att många flyttade från Malmö (Malmö Stad 2016).

På 1990-talet följdes en period med ekonomisk kris efter industristadens nedgång. Från Malmö försvann det 28,000 arbeten och efter det har en stor förändring skett. Den dåvarande industristaden har ersatts med en stad med högre utbildning, modernt boende och små och medelstora företag. En bidragande orsak till högre utbildning är att Malmö högskola (numera universitet) öppnade 1998. Malmö är en av de städer i Sverige som växer snabbast, både storleksmässigt och befolkningsmässigt där befolkningen ökar genom både invandring, inflyttning från övriga Sverige och många barnfamiljer väljer att bo kvar. Nya stadsdelar växer fram och infrastrukturen har utvecklats genom byggandet av Öresundsbron och Citytunneln (Malmö Stad 2016).

4.2 Demografi

4.2.1 Befolkningsutveckling

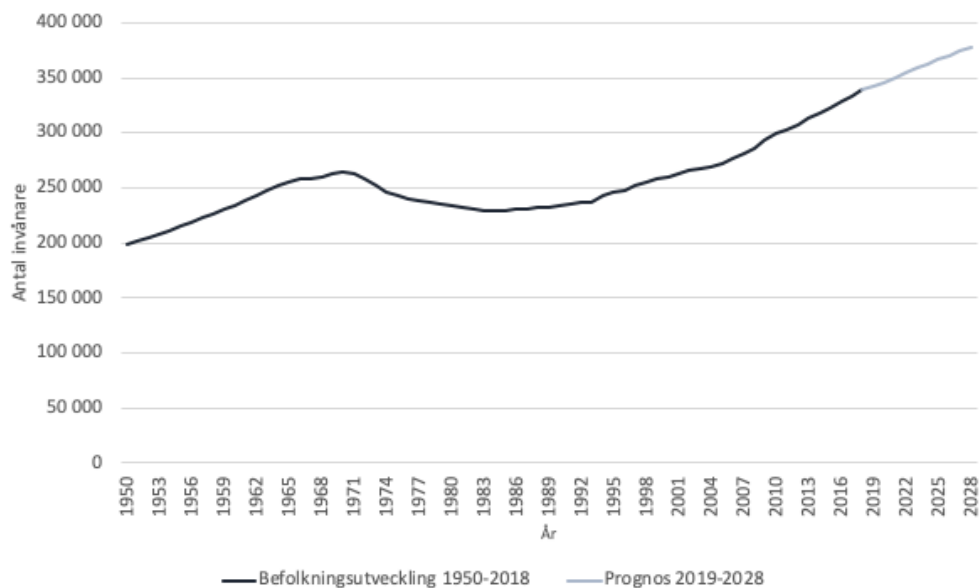
Förändringen av Malmös befolkning under det senaste seklet följer industrisamhällets upp- och nedgångar. Stadens befolkning ökade från cirka 25,000 till cirka 60,000 invånare mellan 1870-talet och 1900-talets början. De två största faktorerna till detta var industrialiseringen och urbaniseringen. Invånarantalet fortsatte att öka i takt med att industrin utvecklades fram till 1970-talet. Då uppgick invånarantalet till 265,000. Under slutet av 1960-talet och början av 1970-talet sker en vändpunkt. Samtidigt som det skedde en stor utbyggnad i Malmös södra och östra stadsdelar som en del av Miljonprogrammet vände flyttströmmarna för Malmö. Inflyttningen till Malmö avstannade och flera valde att flytta ut till de mindre kranskommunerna (Salonen 2012). Under 1970-talet var befolkningstillväxten negativ och Malmös befolkning minskade med cirka 35,000 invånare (-13 %). Antalet jobb inom varuproduktionen minskade drastiskt och antal sysselsatta i staden var långt under riksgenomsnittet. Samtidigt steg

genomsnittsåldern i staden till följd av att majoriteten som flyttade från Malmö var unga barnfamiljer (Salonen, Grander och Rasmusson 2019). Under perioden rådde också en global oljekris vilken följdes av lågkonjunktur (Salonen 2012).

Sedan 1985 har Malmö haft en positiv årlig befolkningsökning och 2002 var åter invånarantalet 265,000 som före krisen. De första åren var befolkningsökningen marginell men mellan 2006 och 2011 har ökningen varit cirka 2 % per år vilket motsvarar cirka 5,000 personer om året (Salonen 2012). Sedan Malmö krispräglade 1990-tal har staden genomgått en stor förändring mot en mer tjänstebaserad stad. Det positiva med utvecklingen av staden har att göra med stora infrastruktursatsningar i form av bland annat Öresundsbron, Citytunneln, Kontinentalbanan, "Superbussen" och nybyggnadssatsningar i till exempel Västra Hamnen, Hyllie och Malmö Högskola. Detta har bidragit till att sysselsättningen ökat och staden har blivit mer attraktiv. Men där finns också en negativ sida med ökad ojämlikhet, utsatta bostadsområden, gängkriminalitet, oroväckande skolresultat och tydliga tecken på utanförskap och marginalisering i staden (Salonen, Grander och Rasmusson 2019). Infrastruktursatsningar och nybyggnadssatsningar är faktorer som bidragit till den ökade befolkningstillväxten under 2000-talet där Öresundsbron har möjliggjort ett boende på ena sidan bron och jobb på andra sidan, Malmö Universitet har bidragit till ett ökat antal studenter och den fortsatta tillströmningen av migranter. Mycket har därmed hänt med Malmö befolkningsutveckling på kort sikt, staden har på bara två decennier bytt skepnad från en åldrad och relativt etniskt homogen svensk befolkning till en yngre och mer etnisk blandad befolkning (Salonen 2012).

Enligt Malmö Stad (2019a) uppskattas befolkningen fortsatt att öka i Malmö med totalt cirka 13 % fram till år 2028 då befolkningen kommer att uppgå till cirka 380,000 personer. Befolkningsutvecklingen i Malmö från år 1950 fram till idag samt prognosen för de närmaste 10 åren ses i *figur 3*.

Målpunkter som verktyg för integration



Figur 3, Befolkningsutveckling år 1950-2018 samt prognos för nästkommande 10 år i Malmö (SCB 2019; Malmö stad 2019a).

4.2.2 Befolkningssammansättning

I samband med industrinedläggningar och som följd av flyttmönster som beskrivs ovan har befolkningssammansättningen förändrats i Malmö. Under början av 1990-talet var befolkningen i staden äldre än i intilliggande kommuner. På senare år har inflyttning till staden av unga ökat och befolkningens ålder understiger idag riksgenomsnittet (Salonen 2012).

Förnyringen av Malmös befolkning beror främst på Öresundsbron, Malmö Universitet och inflyttning från utlandet. Invigningen av Öresundsbron och inflyttning från utlandet har också bidragit till att Malmö inte bara fått en yngre befolkning utan också en mer blandad befolkning utifrån födelseregion (Salonen 2012).

4.3 Förutsättningar

4.3.1 Malmös vision

Det övergripande målet för Malmö stad är att staden ska vara en socialt, miljömässig och hållbar stad och en attraktiv stad att bo och verka i. Det tre delarna av det övergripande målet samverkar och är beroende av varandra. Social balans innebär förutsättningar för både befintliga samt nya medborgare att skapa sig ett gott liv. Den ekonomiska samt hållbarhetsaspekten syftar till att staden och dess näringsliv kan utvecklas på lång sikt och skapa förutsättningar till försörjning för de boende i staden. Utifrån den miljömässiga aspekten ska beaktning göras till natur- och klimatangivna förutsättningar och ekosystemets produktionsförmåga bevaras (Malmö Stad 2018d).

4.3.2 Stadsstruktur

Till skillnad från andra större städer är Malmö en relativt kompakt stad där det inte finns några förorter utan består av stadsdelar. Staden är tätbefolkad och i Malmö bor cirka 3500 personer på varje kvadratkilometer till skillnad mot ett snitt mot de övriga landets tätorter där det bor cirka 1500 personer per kvadratkilometer. Under det senaste seklet har stadens struktur ändrats då mycket byggnader rivits och nya byggnader tillkommit. I början av 2000-talet byggdes det mycket för att sedan falla tillbaka till ungefär 1000 bostäder per år. Under denna period tillkom bostadsområdena i Hyllie och Västra Hamnen (Salonen 2012).

Malmö består till största delen av flerbostadshus, dessa uppgick 2016 till cirka 80 % av bostadsbeståndet vilket skiljer sig från kranskommunerna där majoriteten av bostadsbeståndet utgörs av småhus. Skillnaden är central och påverkar flyttmönster i regionen. Unga flyttar in till hyreslägenheter och utbildning medan etablerade äldre invånare flyttar ut till kranskommuner och äganderätter (Salonen 2012).

För att möta efterfrågan av bostäder från nyinflyttade inom och utifrån Sverige har hyreslägenheter varit en förutsättning för att denna grupp har kunnat etablera sig. Samtidigt som Malmö är en relativt kompakt stad är staden också socialt uppdelad. Den västra delen av Malmö är befolkad främst av hushåll med hög inkomst. Bostadsområden österut och söderut befolkas av hushåll med lägre inkomster (Salonen 2012).

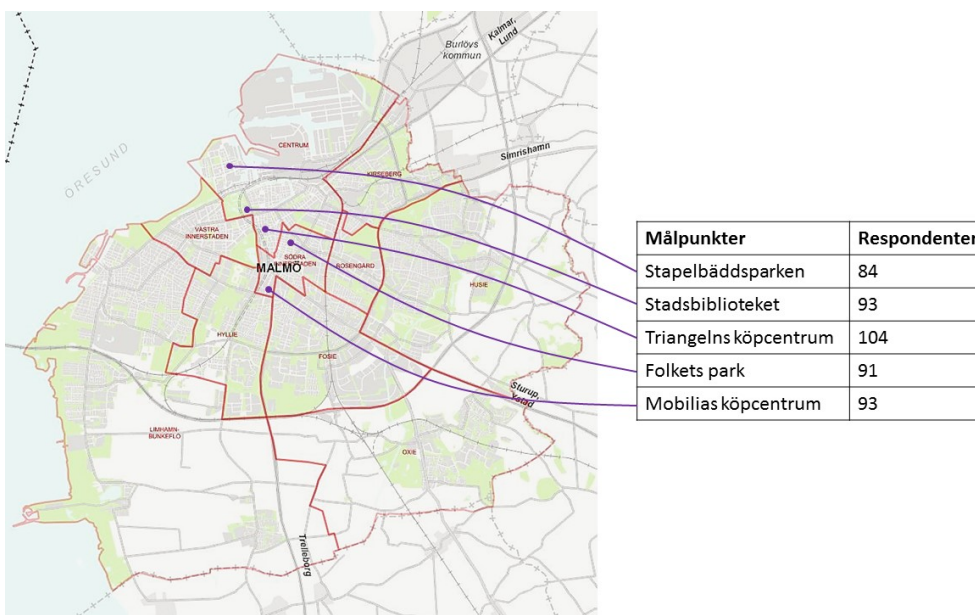
Visionen för Malmö är att det ska finnas bostäder för alla. Staden ska locka människor från alla delar av världen. Bostadsbeståndet ska vara allsidigt med olika upplåtelseformer för att möjliggöra för hushåll med olika förutsättningar att flytta inom staden. Staden expanderar med nya bostadskvarter längst med kusten samt i de östra och södra ytterområdena (Malmö Stad 2018d).

4.3.3 Skapande av fler mötesplatser

Enligt översiktsplanen för Malmö är det prioriterat att planera för en socialt sammanhållen stad. Det kan främjas genom att befolkningen rör sig mer mellan stadsdelarna och genom fler och bättre mötesplatser. Genom att bryta barriärer, förstärka rörelsestråk och genom att skapa fler målpunkter kan staden sammanfogas. Det är viktigt att ny bebyggelse kompletteras med fungerande allmänna ytor. Att möta andra människor med andra tankar ger inspiration till att utveckla nya tankesätt (Malmö Stad 2018d).

5. Resultat av enkätundersökning

I studien har sex målpunkter valts ut utifrån att det finns potential att attrahera besökare från Malmös alla stadsdelar. Undersökningen av platserna har genomförts genom en enkätundersökning. Enkäten kan ses i *bilaga 1*. Målpunkterna är belägna både i offentliga och privata miljöer av stadens offentligt tillgängliga rum. De offentliga platserna är Stadsbiblioteket, Folkets Park och Stapelbäddsparken. De privata platserna är tre köpcentrum, Triangeln, Mobilia och Entré. Två av målpunkterna ligger i stadsdelen Södra Innerstaden och resterande fyra ligger i stadsdelen Centrum vilket förtydligas i *figur 4*.



Figur 4. Undersökta målpunkter i Malmö (Malmö Stad 2019c).

Kapitlet inleds med en beskrivning av målpunkterna och observationer från enkätundersökningen. Därefter presenteras utfallet från enkätundersökningen för respektive målpunkt. Enkätfrågor och svar från responderande redovisas under *bilaga 2*. Utgångspunkten för målpunktsanalysen är att undersöka huruvida invånare från olika stadsdelar delar besöksplatser i det offentliga rummet. Sannolikt och troligtvis finns ett samband mellan besökarens geografiska närhet till en plats.

5.1 Triangeln Köpcentrum

Triangeln utgör ett centralt område i Malmö, beläget i stadsdelen ”Centrum” och består dels av köpcentrum med butiker, service, träning. Men också hotell, bostäder och kontor. I anslutning till byggnadskomplexet finns ett torg att uppehålla sig på och nära en av entréerna finns nedgång till citytunneln och Triangelns tågstation (Triangeln u.å).

Triangelns läge i Malmö gör att tillgängligheten till platsen är mycket god för gång- och cykeltrafikanter. Dessutom är förbindelser med kollektivtrafik väl utvecklade, i och med tågstationen Triangeln och flera busslinjer som passerar platsen. Under köpcentret finns även tillgång till 900 parkeringsplatser (Triangeln u.å). Det möjliggör ett stort upptagningsområde av besökare till Triangelns köpcentrum.

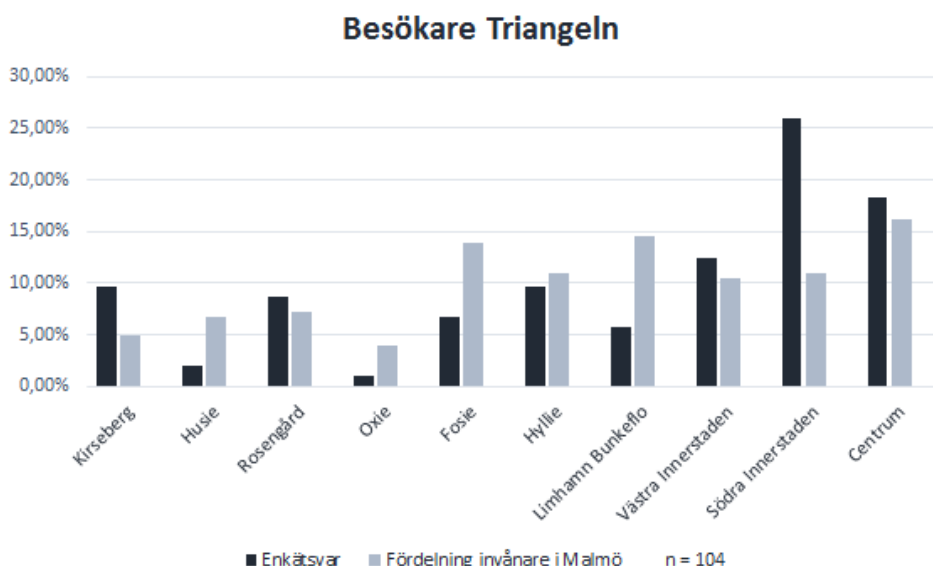
5.1.1 Observationer

Vid besöket på Triangeln observerades att pulsen och flödet bland besökare var högt. En stor del av besökarna passerade genom köpcentret för att ta sig till eller från tåg och buss. Inne på Triangeln finns sittplatser främst för besökare av fik och restauranger. Känslan på platsen var att besökare främst tog sig dit för att shoppa eller passera, snarare än att socialisera och umgås.

5.1.2 Utfall av enkät

Antal responderande vid Triangelns köpcentrum var 106 stycken varav 2 bodde utanför Malmö. Fördelningen mellan män och kvinnor var 37 % respektive 63 %.

Besökare på Triangelns köpcentrum är representerade av alla stadsdelar i staden. Besökare från Södra Innerstaden, Kirseberg, Rosengård, Västra Innerstaden och Centrum är överrepresenterade medan besökare från Oxie, Husie, Limhamn-Bunkeflo, Fosie och Hyllie är underrepresenterade i förhållande till fördelningen av invånare från respektive stadsdel i Malmö vilket förtydligas i *figur 5*.



Figur 5, Besökare på Triangelns köpcentrum fördelade efter stadsdelar i förhållande till invånare i respektive stadsdel i Malmö.

Andelen besökare från en stadsdel till målpunkten har vidare dividerats med andelen invånare i stadsdelen i jämförelse med Malmö. Detta visar att besökare från Södra Innerstaden och Kirseberg är högst representerade i förhållande till invånarantal. Enkät svar i förhållande till invånare i stadsdel motsvarar en överrepresentation om 235 % respektive 193 %. Besökare från Husie, Oxie och Limhamn-Bunkeflo är lägst representerade.

Fördelningen av besökare efter födelseregion liknar fördelningen av invånare i Malmö. Inkomstfördelningen bland besökare av målpunkten skiljer sig något från invånare i Malmö vad gäller de under medel och medel, där Malmös invånare har en större andel under medel än vad besökarna av Triangeln har.

Den största andelen av besökarna tillhör ålderskategorierna 11-30 och 65+ vilket troligtvis beror på att enkätundersökningen genomfördes på vardagar under arbetstid. De främsta anledningarna för att besöka platsen är för shopping och handel. Besökare tar sig huvudsakligen till platsen genom gång och buss.

5.2 Mobilia

Mobilia har växt från ett köpcentrum till ett område i södra delen av Malmös innerstad. Området består dels av köpcentrum med service, handel och restauranger och dels av bostäder. (Mobilia u.å). Mellan köpcentrumets byggnader finns ytor att uppehålla sig på.

Platsen läge i samband med 1 600 gratis parkeringsplatser gör det enkelt att ta sig till platsen med bil då det inte ligger i de mest centrala delarna av Malmö. Det finns även tillgång till flera hundra parkeringsplatser för cykel och med goda gång- och cykelvägar till området. Utanför Mobilia stannar både stadsbussar och regionbussar vilket möjliggör att använda kollektivtrafiken för att ta sig till platsen.

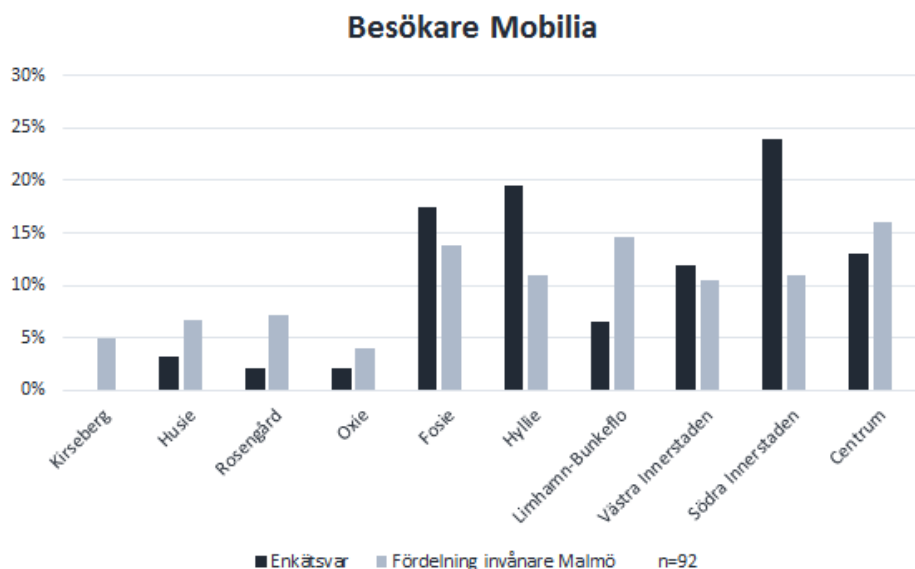
5.2.1 Observationer

På Mobilia var flödet av besökare något mindre än på Triangeln, framför allt upplevdes det som att besökare spenderade längre tid på platsen än på Triangeln. Förutom sittplatser som tillhörde fik och restauranger fanns ytor i köpcentret för besökare att slå sig ner. I anslutning till platsen som enkätundersökningen utgick från uppehöll sig flera personer som besökte platsen i syfte att umgås. Vi samtalade kort med några av dessa personer som ansåg att det var ett bra ställe att kunna träffas på eftersom de bodde i närheten och att där inte fanns några inträdeskrav. En stor del av besökarna tog sig till Mobilia med bil, vilket också styrker antagandet att de uppehåller sig längre på platsen än på Triangeln där många passerar köpcentret.

5.2.2 Utfall av enkät

Antalet personer som besvarade enkäten vid denna målpunkt var 106 stycken varav 13 bosatta utanför Malmö. Av de responderande besökarna vid målpunkten var 38 % män och 62 % kvinnor vilket liknar resultatet av fördelning män och kvinnor för Triangelns köpcentrum.

Samtliga stadsdelar är representerade bland besökare på Mobilia med undantag för Kirseberg. Fyra av stadsdelarna, Södra Innerstaden, Hyllie, Fosie och Västra Innerstaden, är överrepresenterade i förhållande till befolkningen i Malmö. Besökare från övriga sex stadsdelar, Kirseberg, Husie, Rosengård, Oxie, Limhamn-Bunkeflo och Centrum, är underrepresenterade vilket visas i *figur 6*.



Figur 6, Besökare på Mobilia köpcentrum fördelade efter stadsdelar i förhållande till invånare i respektive stadsdel i Malmö.

Andelen besökare från Södra Innerstaden och Hyllie är tydligt högst representerade i förhållande till andelen invånare i stadsdelen. Besökare på platsen i förhållande till invånarantal i stadsdel motsvarar en överrepresentation om 217 % respektive 125 %. De stadsdelar som tydligt är underrepresenterade är Rosengård och Kirseberg.

Fördelningen av besökare efter födelseregion är relativt lik fördelningen i Malmö, andelen besökare födda (utanför Sverige men) i Norden och Europa är överrepresenterade samtidigt som besökare födda utanför Europa är underrepresenterade. Inkomstfördelningen bland besökare på Mobilia liknar fördelningen i Malmö.

Ålderskategorin 65+ är överrepresenterad bland besökare av målpunkten vilket kan förklaras att enkätundersökningen genomfördes dagtid under två vardagar. I övrigt är åldersfördelningen jämnt spridd över ålderskategorierna. För att ta sig till platsen används bil som främsta färdmedel. Den största andelen av besökarna på Mobilia besöker platsen för dagligvaruhandel och shopping.

5.3 Malmö Stadsbibliotek

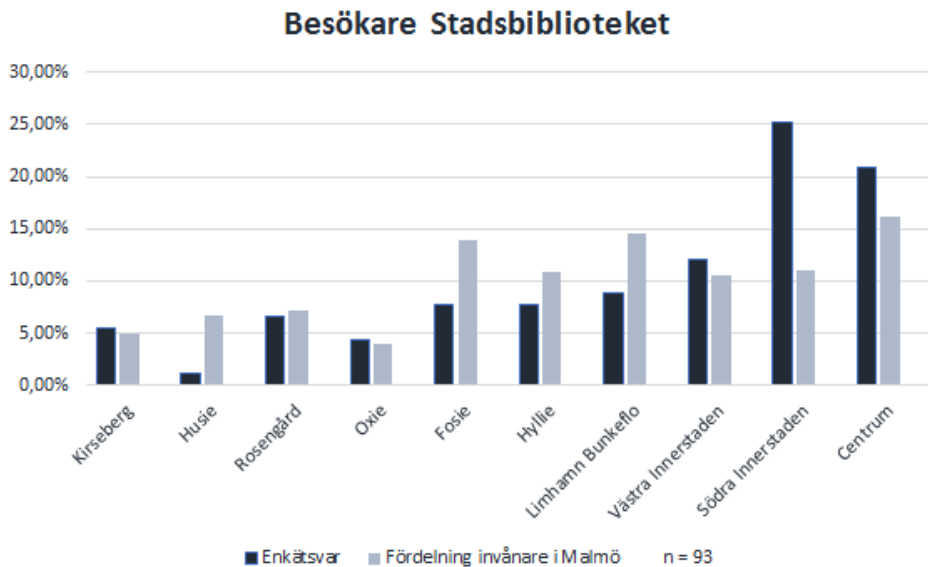
Malmö Stadsbibliotek är ett kommunalt folkbibliotek som är beläget centralt i staden intill Slottsparken. På biblioteket finns tillgång till tysta läs- och studieplatser samt kreativa platser och datorsalar. Det finns avdelningar tillägnad för besökare i olika åldrar. Det anordnas också föreläsningar, språkcafé, studiehjälp (Malmö Stad 2019b). Tillgängligheten är god till biblioteket med närhet till bussarna på Gustav Adolfs torg och parkeringar i parken nås biblioteket lätt från alla delar av staden. Det finns även goda gång- och cykelvägar till platsen för de som väljer detta alternativet.

5.3.1 Observationer

De flesta av besökarna på biblioteket satt vid de olika studie- och läsplatserna. Flera besökare satt enskilt och platsen uppfattades inte som en social plats. På de avdelningar som var anpassade efter olika ålderskategorier av barn upplevdes det dock som att platsen möjliggjorde möten mellan besökare. Dessa ytor var uppdelade och anpassade både för att sitta och läsa men även för att umgås. Biblioteket erbjöd även föreläsningar och workshops vilket får anses som sociala event och program.

5.3.2 Utfall av enkät

Responderande av enkäten var 100 stycken varav 7 representeras av personer utanför Malmö. Fördelningen mellan män och kvinnor var 45 % respektive 54 %. På mötesplatsen är alla stadsdelar representerade bland besökarna. I *figur 7* visas besökare från olika stadsdelar i förhållande till invånarantal i respektive stadsdelar.



Figur 7, Besökare på Stadsbiblioteket fördelade efter stadsdelar i förhållande till invånare i respektive stadsdel i Malmö.

Likt tidigare beräkningar har även här besöksandelen dividerats med invånarandelen och besökare från Södra Innerstaden och Centrum är högst representerade på platsen (229 % respektive 130 % i förhållande till invånarantal i stadsdelarna). Husie och Fosie är tydligt underrepresenterade på platsen. Överlag är spridningen av besökare från olika stadsdelar relativt god, mycket få stadsdelar är kraftigt underrepresenterade.

Besökares fördelning efter födelseregion liknar fördelningen i Malmö med något större andel besökare födda (utanför Sverige men) i Europa och mindre andel besökare födda utanför Europa. Inkomstfördelningen på platsen skiljer sig från Malmö med en större andel besökare som tillhör inkomst kategorin under medel och en mindre andel över medel. Majoriteten av besökare på platsen tillhör ålderskategorin 11-20 och 21-30 vilket förklaras med att en stor andel av besökarna är studenter. Även inkomstfördelningen kan troligtvis förklaras från demografisk fördelning och att platsen används av studenter.

De som besöker platsen kommer främst dit för att studera och för att läsa/låna böcker. Besökare tar sig till platsen främst genom gång och cykel samt buss.

5.4 Stapelbäddsparken

Stapelbäddsparken är en stor aktivitetsyta belägen i Västra Hamnen, i den västra delen av Malmö. I parken finns det möjligheter att åka skateboard och klättra på

boulderväggar. Parken är en av norra Europas största utomhusskateparker och Malmö stad arrangerar årligen världscuptävlingar (Malmö Stad, 2018c).

Platsen ligger något mer avlägset från centrala Malmö än övriga målpunkter, i Västra hamnen. Samtidigt är området tillgängligt för Malmös invånare med goda förbindelser för cykel, kollektivtrafik och bil (Malmö Stad, 2018b).

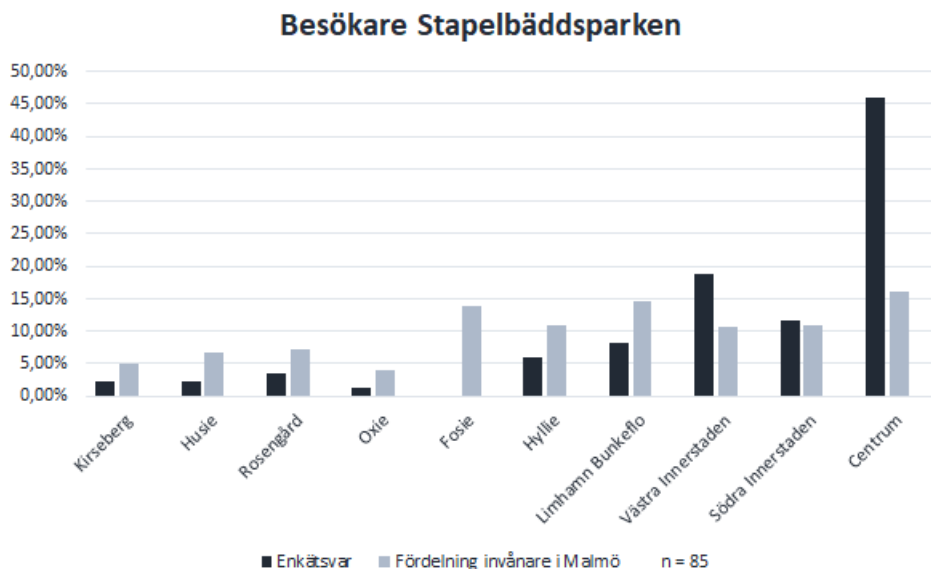
5.4.1 Observationer

Vid besöket av platsen konstaterades att platsen utöver funktionen som skatepark fungerade som mötesplats. På väl tilltagna ytor att sitta uppehöll sig besökare under lång tid och även spontana möten uppstod mellan olika besökare. Majoriteten av besökarna var yngre, mellan 15 och 25 år och de allra yngsta var ackompanjerade av en förälder.

5.4.2 Utfall av enkät

Antal svarande på enkäten vid denna målpunkt var 101 stycken personer varav 16 stycken svarade att de bodde utanför Malmö. Fördelningen mellan män och kvinnor var 67 % respektive 33 %.

Alla stadsdelar är representerade vid mötesplatsen förutom Fosie, där de 3 stadsdelarna Västra Innerstaden, Södra Innerstaden och Centrum är överrepresenterade och de övriga underrepresenterade med Fosie utan någon representation vilket tydliggörs i figur 8.



Figur 8, Besökare på Stapelbäddsparken fördelade efter stadsdelar i förhållande till invånare i respektive stadsdel i Malmö.

Centrum och Västra Innerstaden är de stadsdelar som är högst representerade i jämförelse med hur invånarandelen från stadsdelen ser ut, 285 % respektive 178 %. Övriga stadsdelar är ungefär lika underrepresenterade i intervallet 30 % till 55 % av invånarfördelningen i Malmö, med undantag för Fosie som saknar besökare på platsen.

Fördelningen av besökare efter födelseregion skiljer sig från fördelningen i Malmö med fler besökare födda i Sverige. Inkomstfördelningen av besökare på Stapelbäddsparken liknar den fördelning som representeras av invånare i Malmö. Dock har en stor andel av besökarna svarat "vet ej" på frågan om inkomst. Majoriteten av besökare på Stapelbäddsparken är unga, de högst representerade ålderskategorierna är 0-10, 11-20 och 21-30. Även besökare i ålderskategorier 31-40 och 41-50 är representerade på platsen. Dessa besöker främst platsen i sällskap med barn.

De flesta besöker platsen i syfte att socialisera/umgås och för skate. För att ta sig till platsen används främst cykel och gång, buss men även bil är relativt vanligt.

5.5 Folkets Park

Folkets Park är en folkpark belägen i det centrala området Möllevången i Malmö. Parkytan består av stora gräsmattor, lekplats, restauranger, plaskdamm och skateboardramp (Malmö Folkets Park u.å). Utöver ytornas funktion anordnas även evenemang i parken (Malmö Stad 2018a).

Parken är lättillgänglig från stora delar av staden med de flesta färdmedel med parkeringar för bil belägna runt parken, bussar stannar utanför entrén samt gång- och cykelbanor runt parken.

5.5.1 Observationer

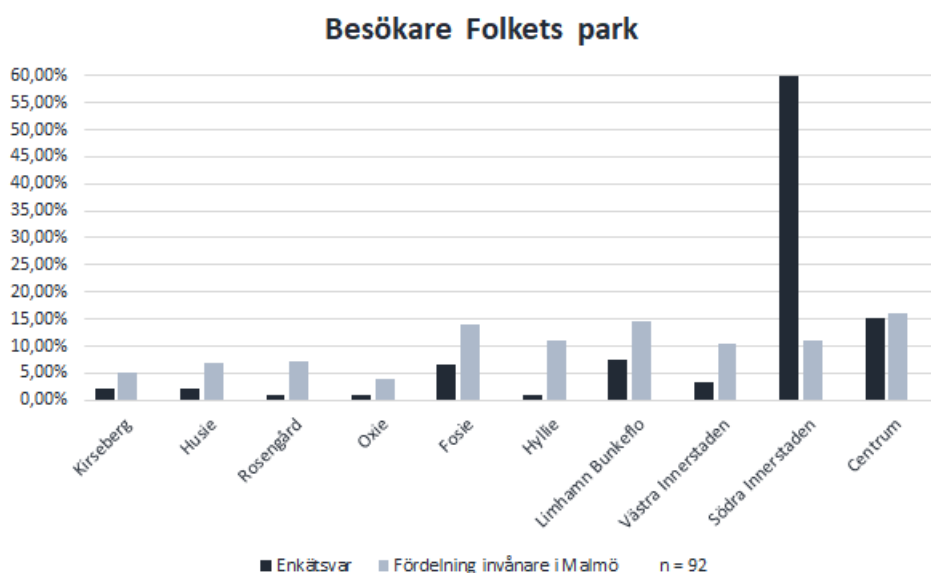
Vid besöket i Folkets Park observerades att det sociala mötet är centralt för platsen. Besökarna bestod främst av barnfamiljer som besökte lekplatsen. Under tiden för enkätundersökningen hade parken inte öppnats med aktiviteter och event för säsongen. Flera besökare uppgav att de tar sig till platsen främst under sommaren för att besöka restaurang och evenemang i parken. När det inte anordnas några event är Folkets park framför allt en öppen park som erbjuder sittplatser, skate och lekplats. Det är funktioner som finns på andra målpunkter i staden, varför Folkets park (under tidpunkten för studien) kan ses som en mer lokal målpunkt.

5.5.2 Utfall av enkät

Antalet enkäter som besvarades vid denna utvalda målpunkt i Malmö var 101 stycken varav 9 stycken bodde utanför Malmö. Fördelningen mellan män och kvinnor på platsen var jämn med 48 % respektive 52 %.

Målpunkter som verktyg för integration

Besökare från samtliga stadsdelar är representerade i materialet från enkätundersökningen, dock är majoriteten av stadsdelarnas invånare representerade av ett fåtal personer vilket tydliggörs i *figur 9*.



Figur 9, Besökare i Folkets park fördelade efter stadsdelar i förhållande till invånare i respektive stadsdel i Malmö.

Den enda stadsdelen som är överrepresenterad bland besökarna för Folkets park är Södra Innerstaden i vilken Folkets Park är belägen. Besökare från övriga stadsdelar är, som följd av att majoriteten av besökarna bor i närområdet, underrepresenterade med undantag för Centrum.

Fördelningen över besökares födelseregion liknar fördelningen i Malmö med undantag för besökare födda (utanför Sverige men) i Norden som är något underrepresenterade. Även inkomstfördelningen bland besökare liknar fördelningen i Malmö. Vad gäller åldersfördelningen av besökare på platsen är det framför allt två grupper som är överrepresenterade. De mellan 21 och 30 år samt de mellan 31 och 40 år. Trots att det inte syns i materialet var en mycket stor del av besökarna i Folkets Park barn.

De främsta anledningarna till besök av Folkets Park är att besöka lekplats och för att socialisera/umgås. Besökare tar sig till platsen huvudsakligen genom cykel och gång. Det ska noteras att flera respondenter påtalat att årstid har stor betydelse för hur ofta de besöker platsen (fler besök under vår och sommar).

5.6 Entré

Entré är ett köpcentrum beläget vid Värnhemstorget i den östra delen av stadsdelen Centrum. Köpcentrumet var under ombyggnad under tiden för enkätundersökningen från klassiskt köpcentrum med shopping och handel till ett mer aktivitetsbaserat utbud. Tillgängligheten till platsen är god tack vare det centrala läget och närhet till knutpunkt för kollektivtrafik (Malmö Stad 2018e). Under köpcentret finns även 900 parkeringsplatser för bil (Entré u.å).

5.4.1 Observationer

Vid besöket av Entré observerades att köpcentret var under ombyggnation och förändring. Besökarna var få och anledningen till besök var främst dagligvaruhandel. Mötesplatsen erbjöd inte besökare någon längre vistelse då det saknades möjlighet att stanna upp för att socialisera på platsen. Entré kan bli en intressant mötesplats som skiljer sig från övriga mötesplatser i staden framöver men under tidpunkten för studien lämpade sig inte platsen för analys.

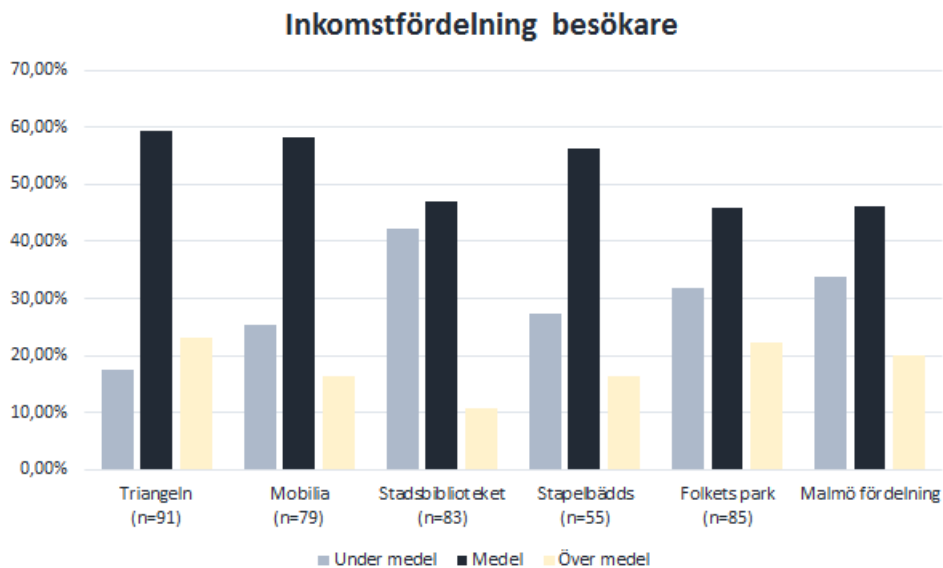
6 Analys och diskussion

I följande kapitel analyseras och jämförs data som samlats in under enkätundersökningen med data från kartläggningen genomförd av Salonen, Grander och Rasmusson (2019) över segregation i Malmö med utgångspunkt från studiens frågeställning. Det mått som använts från Salonen, Grander och Rasmussons kartläggning över Malmö är balansmättet vilket också beräknats för målpunkterna. De två övriga måtten som författarna använder sig av i kartläggningen har inte beräknats för målpunkterna då dessa tar hänsyn till en större eller mindre skala utifrån undersökningsområdet vilket inte varit möjligt att beräkna för målpunkterna. Kapitlet är uppdelat efter inkomst, födelseregion, avstånd och kvalitet, avsnitten avslutas med en diskussionsdel.

6.1 Inkomst

6.1.1 Inkomstfördelning på målpunkter

För att se hur individer med olika ekonomiska förutsättningar rör sig i det offentliga rummet jämförs i *figur 10* besökarens självrapporterade inkomst i förhållande till sitt bostadsområde. Data för målpunkter är ett resultat av enkätundersökningen och data för Malmö och Malmös stadsdelar är hämtade från Grander, Salonen och Rasmusson kartläggning (2019).



Figur 10, Fördelningen av besökare efter skattad inkomst. Malmö fördelning visar fördelningen av hushåll med låg, medel och hög köpkraft i Malmö.

Inkomstfördelningen bland besökare på målpunkterna liknar fördelningen av hushåll efter köpkraft i Malmö. Representationen av besökare efter inkomst var störst för

inkomstsegmentet “medel” därefter “under medel” och sist “över medel”. Besökare på Triangeln skiljer sig från besökare på övriga målpunkter med en större andel besökare som tillhörde kategorin över medel än under medel.

En stor andel av besökare skattade sin inkomst som medel. Det kan delvis förklaras med hur fördelningen i Malmö ser ut men också i hur frågan i studien är formulerad. Besökare ombeds skatta sin inkomst i förhållande till sitt bostadsområde. I en stad där det råder viss boendesegregation borde en större andel ha en inkomst som liknar hushåll i sitt bostadsområde än om frågan relaterades genomsnittlig inkomst i Malmö. Det innebär också att en besökare som exempelvis har en inkomst över medel i förhållande till sitt bostadsområde potentiellt har en inkomst under medel eller medel i förhållande till samtliga hushåll i Malmö. Följaktligen är besökares inkomstfördelning och fördelningen över hushållens köpkraft i Malmö inte samma sak. Dock liknar fördelningen av inkomst bland besökare fördelningen efter köpkraft i Malmö, vilket indikerar att de kvantitativa måtten kan jämföras.

Stadsbiblioteket utmärker sig från övriga målpunkter eftersom en stor andel besökare hade en inkomst under medel. Det bör dock noteras att en stor andel av besökare på Stadsbiblioteket var studenter som kan antas erhålla en inkomst som är medel till över medel när de antrår arbetslivet. Därmed är fördelningen efter inkomst på målpunkten något missvisande ur ett integrerande perspektiv.

För målpunkten Stapelbädden var antalet som valde alternativet “Vet ej” på frågan relaterad till inkomst mycket hög, 30 stycken av 85 svarande. Det kan förklaras med åldersfördelningen av de svarande. På Stapelbäddsparken var antalet barn och ungdomar som besökte platsen betydligt fler än på övriga målpunkter.

6.1.2 Balansmått och besökare

Resultatet från enkätundersökningen jämförs med segregationsmättet balansmått hämtat från Salonen, Grander och Rasmusson kartläggning (2019) för stadsdelar. I *tabell 8* visas resultatet av jämförelsen, fetmarkerade siffror förtydligar överrepresenterade stadsdelar (i förhållande till invånarantal) på målpunkter. Balansmättet är ett relationsmått mellan hushåll med hög och låg köpkraft i stadsdelar och besökare med inkomst under medel och över medel på målpunkter.

Målpunkter som verktyg för integration

Tabell 8, Representation av besökare på målpunkter fördelade efter stadsdel i förhållande till invånarantal. Stadsdelarna är sorterade efter socioekonomiskt balansmått (förhållandet mellan invånare med låg och hög köpkraft) hämtat från Salonen, Grander och Rasmussons kartläggning (2019).

Stadsdel	Balans- mått	Triangeln	Mobilia	Stads- biblioteket	Stapel- parken	Folkets Park
Rosengård	21,05	120%	30%	91%	49%	15%
Fosie	5,86	49%	125%	55%	0%	47%
Södra Innerstaden	3,99	235%	217%	229%	107%	542%
Hyllie	2,78	88%	179%	70%	54%	10%
Kirseberg	2,65	193%	0%	110%	47%	44%
Oxie	1,11	24%	55%	110%	30%	27%
Centrum	0,98	113%	81%	130%	285%	95%
Husie	0,94	29%	48%	16%	35%	32%
Västra Innerstaden	0,84	118%	113%	115%	178%	31%
Limhamn- Bunkeflo	0,53	40%	45%	60%	57%	52%

Det går inte att urskilja någon trend som tyder på att balansmättet mellan hög- och låginkomsttagare inom en stadsdel påverkar hur invånare besöker (utvalda) målpunkter i staden. Invånare från de två stadsdelarna med högst balansmått, Rosengård och Fosie, är visserligen underrepresenterade på fyra av fem målpunkter. Samtidigt är invånare från Södra Innerstaden med relativt högt balansmått överrepresenterade på samtliga målpunkter. Liknande oregelbundenhet kan observeras för stadsdelar med lågt balansmått. Invånare från Limhamn-Bunkeflo och Husie är underrepresenterade samtidigt som invånare från Västra Innerstaden och Centrum är överrepresenterade.

Socioekonomiskt balansmått för stadsdelar jämförs i *tabell 9* med beräknat socioekonomiskt balansmått för besökare på målpunkter.

Målpunkter som verktyg för integration

Tabell 9. Socioekonomiskt balansmått målpunkter

Målpunkt	Balansmått	Median och balansmått Malmö	
Stadsbiblioteket	3,89	Median Målpunkter	1,54
Stapelbäddsparken	1,56	Median Stadsdelar	1,88
Mobilia	1,54	Balansmått Malmö	1,67
Folkets Park	1,37		
Triangeln	0,76		

- Stadsbiblioteket har högre balansmått än 7 stadsdelar
- Mobilia, Stapelbäddsparken och Folkets park har högre balansmått än 5 stadsdelar
- Triangeln har högre balansmått än 1 stadsdel

Balansmättet för besökare på Stapelbäddsparken, Mobilia och Folkets park är relativt lika, och liknar hushållens genomsnittliga fördelning efter köpkraft i Malmö (1,67) från Tabell 9. Stadsbiblioteket har ett högt balansmått vilket är en följd av att en stor del av besökare har inkomst under medel. Triangeln har lägst balansmått bland målpunkterna, och den enda som understiger 1.

6.1.3 Förhållande mellan hushåll och besökare efter inkomst

6.1.3.1 Spridningsmått

Nedan analyseras hur spridningen efter inkomst förhåller sig bland besökare på målpunkterna i jämförelse med invånarens köpkraft i stadsdelarna. Det vill säga hur koncentration av befolkningsgrupper efter inkomst förhåller sig till varandra. Formeln som används för att beräkna spridningsmättet är en del av beräkning av entropindex enligt White (1986). Mättet kan anta ett värde mellan 0 och $\ln(\text{antal studerade befolkningsgrupper})$. Minimivärdet innebär att endast en studerad befolkningsgrupp är representerad och maximivärdet innebär att fördelningen mellan befolkningsgrupper är lika på platsen. Formeln ser ut enligt följande:

$$-\sum_1^k P_n \ln(P_n)$$

P_n = andel av respektive befolkningsgrupp inom stadsdel eller målpunkt

k = antal studerade befolkningsgrupper

Mättet visar hur fördelningen av befolkningsgrupper förhåller sig till varandra men säger inget om storlek på andelar av enskilda studerade grupper. Det innebär att två

Målpunkter som verktyg för integration

platser kan ha samma spridningsmått trots att storleken av grupper är olika. Beräkningen för målpunkter baseras på data från enkätundersökningen. För stadsdelar i Malmö baseras beräkningen på data från kartläggning över segregationen i Malmö (Salonen, Grander och Rasmusson 2019). Måttet kan variera mellan 0 och 1,1 ($\ln(3)$) och redovisas i *tabell 10*.

Tabell 10. Socioekonomiskt spridningsmått för stadsdelar och målpunkter.

Stadsdel	Spridningsmått	Målpunkt	Spridningsmått
Centrum	1,07	Folkets Park	1,06
Västra- Innerstaden	1,05	Stapelbäddsparken	0,97
Limhamn- Bunkeflo	1,04	Stadsbiblioteket	0,96
Oxie	1,01	Mobilia	0,96
Hyllie	1,00	Triangeln	0,95
Husie	1,00		
Kirseberg	0,99		
Södra Innerstaden	0,95		
Fosie	0,92		
Rosengård	0,75		

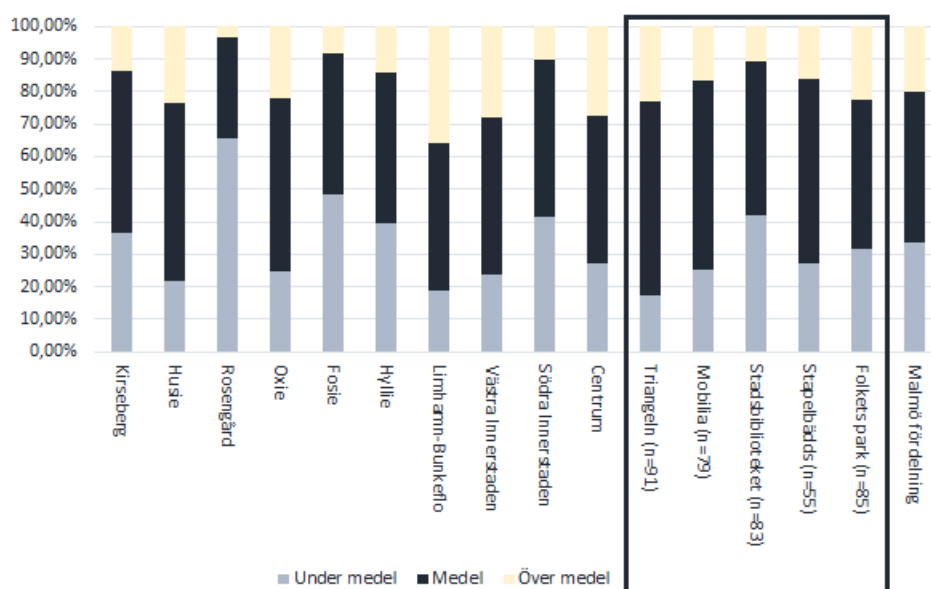
Stadsdelarna spridningsmått ligger runt 1 med undantag från Rosengård. Rosengård skiljer sig från övriga stadsdelar eftersom en stor andel av invånare har låg köpkraft. Spridningsmåtten för målpunkterna ligger också runt 1. Det indikerar på att förhållandet mellan koncentrationer av inkomstklasser bland besökare på målpunkter liknar spridningen för invånare i stadsdelar.

6.1.3.2 Blandning av inkomstgrupper - målpunkter jämfört med stadsdelar

Nedan analyseras fördelningen efter inkomst bland besökare på målpunkter jämfört med fördelningen av hushållens köpkraft i Malmös stadsdelar. I *figur 11* redovisas fördelningen över invånarens köpkraft i stadsdelar och i markerad rektangel besökarens inkomst på målpunkter. Till skillnad från förhållandet mellan koncentrationen av

Målpunkter som verktyg för integration

inkomstgrupper som analyserats ovan analyseras nedan faktisk blandning av inkomstgrupper.



Figur 11, Blandning av inkomstgrupper i stadsdelar, på målpunkter och i Malmö.

Triangeln

Ingen stadsdel (eller målpunkt) har lika liten andel invånare/besökare med låg köpkraft/inkomst "under medel" som Triangeln. Andelen besökare med inkomst över medel är relativt stor. Triangelns besökare skiljer sig från invånare i stadsdelar med avseende på inkomstfördelning. Det innebär att besökare på Triangeln i regel delar det offentligt tillgängliga rummet med en annan konstellation av individer efter inkomst än i sin stadsdel.

Mobilia

Besökares inkomst liknar fördelningen av köpkraft bland invånare i Malmö. Liksom på Triangeln (det andra köpcentret) är andelen besökare med låg inkomst relativt liten jämfört med invånare i stadens stadsdelar. Samtidigt är andelen besökare med inkomst över medel mindre än på Triangeln.

Stadsbiblioteket

Ingen av de övriga målpunkterna har en lika stor andel besökare med inkomst under medel. Andelen besökare på Stadsbiblioteket som tillhör gruppen under medel är över 40 %. Besökare av Stadsbiblioteket skiljer sig från invånarna i stadsdelarna avseende inkomst. Detta innebär att besökare av platsen i regel delar det offentliga utrymmet med människor som har en annan inkomstfördelning än i sin egen stadsdel.

Stapelbäddsparken

Fördelningen av besökares inkomst liknar fördelningen i Malmö. Fler besökare skattar sin inkomst som under medel än över medel.

Folkets Park

Fördelningen mellan olika inkomstgrupper är relativt jämnt fördelad på Folkets Park vilket också visas under det beräknade spridningsmättet i *tabell 10*. Fördelningen liknar även invånare i Malmö efter köpkraft, med fler besökare med inkomst under medel än inkomst över medel.

6.2 Diskussion inkomst

6.2.1 Inkomstfördelning på målpunkter

Målpunkter kopplade till konsumtion och besökares inkomst

Samtliga målpunkter är gratis att besöka men två av de studerade målpunkterna är köpcentrum och därmed tydligt kopplade till handel och konsumtion, Triangeln och Mobilia. Andelen besökare med inkomst under medel var minst på Triangeln och Mobilia, samtidigt var andelen besökare med medelinkomst störst på dessa målpunkter. Triangeln var den enda plats i studien där andelen besökare vars inkomst över medel var större än andelen besökare med inkomst under medel. På övriga målpunkter, som inte är direkt kopplade till handel och eller konsumtion, var andelen besökare med inkomst under medel större än på Triangeln och Mobilia. Utefter det studerade materialet verkar platser som är kopplade till konsumtion visserligen attrahera besökare från samtliga inkomstgrupper, men besökare från segmenten medel och över medel är representerade i större utsträckning än på platser som inte är kopplade till konsumtion.

Besökares inkomst korrelerar till viss del med besökares ålder. Invånare i arbetsför ålder mellan 20 och 64 kommer i regel ha en högre inkomst än de utanför åldersspannet. På målpunkter som används av unga vuxna och studenter kommer inkomstnivån att vara lägre. Sambandet går att observera i materialet på Stadsbiblioteket som utmärker sig från övriga målpunkter. En större andel av besökarna än på övriga målpunkter hade inkomst under medel och en mindre andel av besökarna hade en inkomst över medel. Majoriteten av besökarna på Stadsbiblioteket var unga vuxna och studenter, det vill säga en befolkningsgrupp med låg inkomst. Samtidigt skiljer sig Malmö Stadsbibliotek funktion från övriga målpunkter vilket troligtvis påverkar besökare. På biblioteket erbjuds läxhjälp, språkcaféer och hjälp med CV-skrivande. Samtliga event och program ska vara tillgänglig för alla.

6.2.2 Balansmått och besökare

Uppdelningen av områden (stadsdelar) är i stor skala, 10 stadsdelar, men utifrån resultat verkar inte relationen mellan hushåll med hög och låg köpkraft påverka hur invånare

från olika stadsdelar besöker offentligt tillgängliga målpunkter. Det går inte heller att visa på att en stadsdels är isolerad i den meningen att invånare inte besöker offentliga platser. Det är likväl fortfarande möjligt att det finns individer i staden som är mer eller mindre isolerade som en följd av socioekonomisk situation. Men det som observeras från resultatet är huruvida en stadsdels invånare använder det offentliga rummet och om de påverkas av mängden mer eller mindre köpstarka hushåll i sin stadsdel.

För att kunna analysera mindre områden där socioekonomiska skillnader kan förväntas vara fler och större mellan bostadsområden krävs en mer omfattande undersökning, där uppdelningen av bostadsområden är i mindre skala (fler områden). Då krävs också att fler besökare intervjuas/svarar på enkäter. Dock visar oregelbundenheten för representationen bland besökare från olika stadsdelar i materialet på att något sådant samband inte kan styrkas.

6.2.3 Förhållande mellan inkomstgrupper

6.2.3.1 Spridningsmått

Spridningsmättet bland besökare på målpunkter och invånare för stadsdelar liknar varandra. Värdena båda för målpunkter och på stadsdelsnivå är relativt höga. En anledning till att spridningen för stadsdelarna är hög hör sannolikt ihop med valet av skala på områden. Stadsdelarna är relativt utbredda med ett stort antal invånare vilket leder till att områdena i genomsnitt är heterogena. Det stärks även av litteraturen och vid granskningen av den kartläggning av segregation över Malmö som tidigare genomförts av Salonen, Grander och Rasmusson (2019). De höga spridningsmått på målpunkterna beror sannolikt på att besökare är representerade från flera olika stadsdelar samt att representationen efter inkomstgrupper i regel liknar fördelningen som råder i Malmö.

6.2.3.2 Blandning av inkomstgrupper

Triangeln

Triangelns köpcentrum attraherar främst besökare med inkomst som är medel och över medel. Samtliga inkomstgrupper är representerade på platsen men andelen besökare vars inkomst är under medel är låg i förhållande till invånare i stadsdelar och Malmö. Det går att, utifrån resultatet att ifrågasätta om platsen är inkluderande för invånare med inkomst under medel. Samtidigt innebär skillnaden av inkomstfördelningen bland besökare på målpunkten i förhållande till stadsdelar att besökare delar platsen med andra inkomstgrupper än inom sitt bostadsområde. Det betyder att platsen potentiellt kan fungera integrerande mellan befolkningsgrupper med olika inkomst.

Stadsbiblioteket

Stadsbiblioteket attraheras främst av besökare med inkomst under medel och medel. Samtliga inkomstgrupper är representerade på platsen där över medel är låg i

jämförelse med befolkning i Malmö. Fördelningen av besökares inkomst kan dock vara något missvisande som tidigare nämnts eftersom en stor andel av besökarna var studenter som efter studietiden kan antas erhålla en relativt hög inkomst. Samtidigt innebär skillnaden av inkomstfördelningen bland besökare på målpunkten i förhållande till stadsdelar att besökare delar platsen med andra inkomstgrupper än inom sitt bostadsområde.

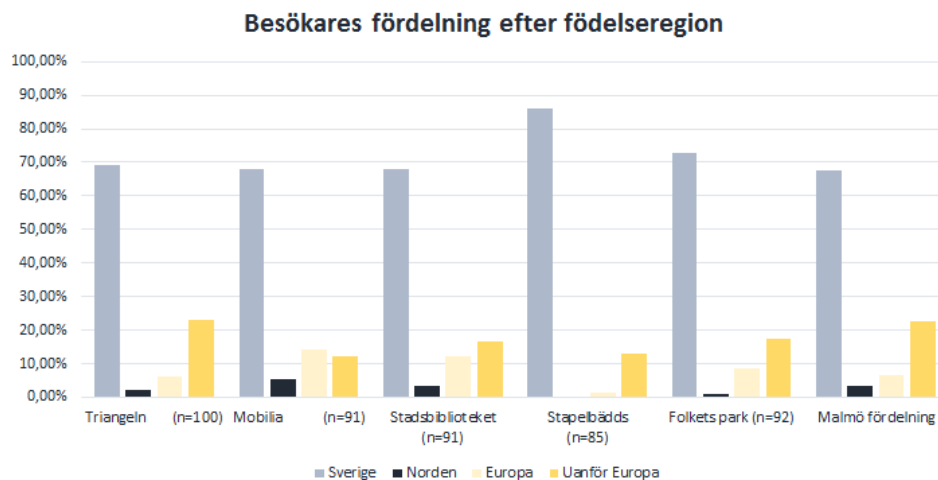
Mobilia, Stapelbäddsparken och Folkets Park

Gemensamt för samtliga målpunkter men framför allt för Mobilia, Stapelbäddsparken och Folkets Park är att fördelningen av inkomstgrupper liknar fördelningen i Malmö. Det indikerar att fördelningen av invånare efter inkomst är jämnare på målpunkter än i Malmös stadsdelar.

6.3 Födelseregion

6.3.1 Fördelning efter födelseregion på målpunkter

Fördelning efter födelseregion presenteras i *figur 12* för de olika målpunkterna och är ett resultat från enkätundersökningen. Data om invånares födelseregion i Malmös stadsdelar är hämtade från Salonen, Grander och Rasmusson kartläggning (2019).



Figur 12, Fördelningen av besökare efter födelseregion. Malmö fördelning visar fördelningen av invånare efter födelseregion i Malmö.

Överlag är besökare med avseende på födelseregion fördelade relativt likt fördelningen i Malmö med undantag för Stapelbäddsparken. Besökare födda utanför Sverige men inom Europa var överrepresenterade på Mobilia och på Stadsbiblioteket. Besökare födda utanför Europa var underrepresenterade i Stapelbäddsparken och något underrepresenterade på samtliga målpunkter utom på Triangelns köpcentrum. I

Målpunkter som verktyg för integration

Stapelbäddsparken, var besökare födda i Sverige högre representerade än på övriga målpunkter.

6.3.2 Balansmått och besökare

Det socioekonomiska balansmålet och balansmålet baserat på etnicitet (nedan också omnämnt som balansmätt för födelseregion) har ett högt korrelerande värde om 0,77 (Salonen, Grander och Rasmusson 2019). Det innebär att jämförelse av fördelning av besökare i förhållande till balansmålet för födelseregion är väldigt likt det som presenteras i *tabell 11* ovan och påvisar inte något samband mellan representation av besökare och födelseregion bland invånare i Malmös stadsdelar. Data för stadsdelars balansmått är hämtade från Salonen, Grander och Rasmusson kartläggning (2019). Balansmålet är ett relationsmått mellan andelen invånare/besökare födda utanför Europa och i Sverige i stadsdelar och på målpunkter.

Tabell 11, Representation av besökare på målpunkter fördelade efter stadsdel i förhållande till invånarantal. Stadsdelarna är sorterade efter etniskt balansmått (förhållande mellan invånare med födelseregion utanför Europa och Sverige) hämtat från Salonen, Grander och Rasmussons kartläggning (2019).

Stadsdel	Balans- mått	Triangeln	Mobilia	Stads- biblioteket	Stapel- parken	Folkets Park
Rosengård	1.33	120%	30%	91%	49%	15%
Fosie	0.81	49%	125%	55%	0%	47%
Hyllie	0.42	88%	179%	70%	54%	10%
Södra Innerstaden	0.40	235%	217%	229%	107%	542%
Kirseberg	0.36	193%	0%	110%	47%	44%
Centrum	0.23	113%	81%	130%	285%	95%
Husie	0.21	29%	48%	16%	35%	32%
Oxie	0.20	24%	55%	110%	30%	27%
Västra Innerstaden	0.10	118%	113%	115%	178%	31%
Limhamn- Bunkeflo	0.09	40%	45%	60%	57%	52%

Målpunkter som verktyg för integration

Liksom för jämförelse för socioekonomiskt balansmått visar jämförelsen mellan balansmättet för födelseregion och representation av besökare från stadsdelar på oregelbundenheter. Södra Innerstaden, Centrum och Västra Innerstaden är överrepresenterade på flest målpunkter trots att balansmättet varierar.

Balansmättet för födelseregion på målpunkter har beräknats utifrån enkätundersökningen, redovisas i *tabell 12* och jämförs med samma balansmått för stadsdelar i Malmö som presenteras i *tabell 11*.

Tabell 12, Balansmått efter födelseregion på målpunkter.

Målpunkt	Balansmått	Median och Balansmått	
Triangeln	0,33	Median målpunkter	0,24
Stadsbiblioteket	0,24	Median stadsdelar	0,30
Folkets Park	0,24	Balansmått Malmö	0,33
Mobilia	0,18		
Stapelbäddsparken	0,15		

- Triangeln, Stadsbiblioteket och Folkets Park har högre balansmått än 4 stadsdelar
- Mobilia och Stapelbäddsparken har högre balansmått än 1 stadsdel

Fyra av målpunkterna har ett relativt lågt balansmått och understiger medianvärdet för stadsdelar. På målpunkten Triangeln var andelen besökare födda utanför Europa större än på övriga platser i förhållande till besökare födda i Sverige och motsvarar en tredjedel. Det också är samma värde för balansmättet i Malmö.

6.3.3 Förhållande mellan invånare och besökare efter födelseregion

6.3.3.1 Spridningsmått

Vid analys av hur spridningen med avseende på födelseregion skiljer sig mellan invånare i stadsdelar och besökare av målpunkter har spridningsmått, på samma sätt som för inkomst, beräknats. Värdena på måtten för spridning efter födelseregion kan variera mellan 0 och 1,39 ($\ln(4)$). Spridningsmåtten för stadsdelar respektive målpunkter redovisas i *tabell 13*. Beräkningen för målpunkter baseras på data från enkätundersökningen och samma formel som användes för det socioekonomiska spridningsmättet har använts här. För stadsdelar i Malmö baseras beräkningen på data från Salonen, Grander och Rasmusson kartläggning (2019).

Målpunkter som verktyg för integration

Tabell 13, Spridningsmått efter födelseregion för stadsdelar och målpunkter.

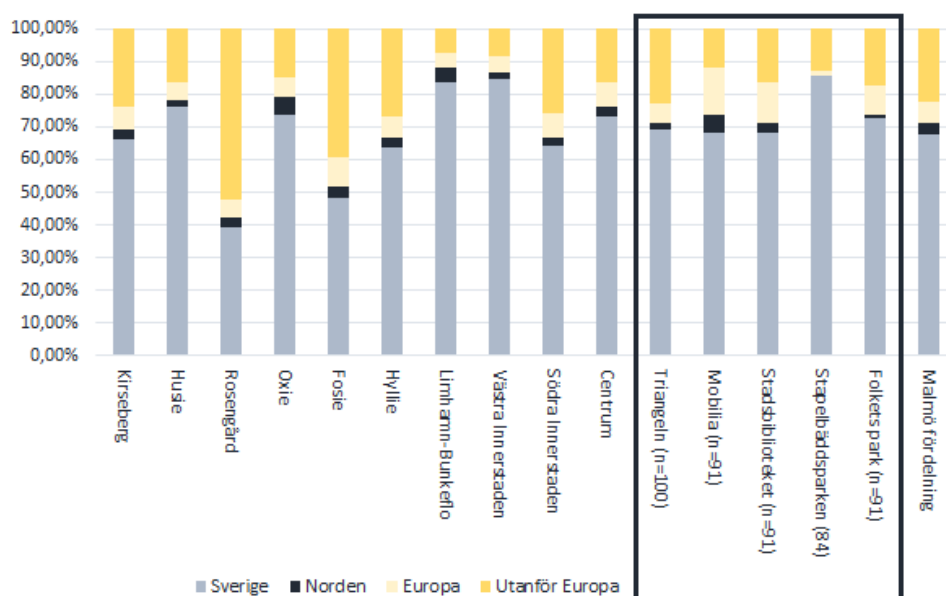
Stadsdel	Spridningsmått	Målpunkt	Spridningsmått
Fosie	1,05	Mobilia	0,95
Rosengård	0,97	Stadsbiblioteket	0,93
Hyllie	0,93	Triangeln	0,84
Södra Innerstaden	0,92	Folkets Park	0,80
Kirseberg	0,90	Stapelbäddsparken	0,45
Oxie	0,84		
Centrum	0,83		
Husie	0,75		
Limhamn-Bunkeflo	0,62		
Västra-Innerstaden	0,59		

Stadsdelarnas spridningsmått ligger inom intervallet 0,6 och 1,05 och för målpunkterna ligger spridningsmättet omkring 0,9 med ett undantag för Stapelbäddsparken som har ett lågt mått, den största andelen av besökare var födda i Sverige (85 %). Eftersom spridningsmättet efter födelseregion i stadsdelarna skiljer från besökarens födelseregion på målpunkterna indikerar det att relationen mellan koncentrationen av befolkningsgrupper efter födelseregion skiljer sig.

6.3.3.2 Blandning av besökare efter födelseregion

Nedan analyseras fördelningen efter födelseregion bland besökare jämfört med fördelningen av hushållens födelseregion i Malmös stadsdelar. I *figur 13* redovisas fördelningen i stadsdelar och, i markerad rektangel, målpunkter. Till skillnad från spridningsmättet analyseras faktisk blandning invånare och besökare efter födelseregion.

Målpunkter som verktyg för integration



Figur 13, Blandning av invånare efter födelseregion i stadsdelar, på målpunkt och i Malmö.

Triangeln och Folkets park

På Triangeln är besökarens fördelning efter födelseregion mycket lik fördelningen av invånare i Malmö. Även fördelningen av besökare efter födelseregion i Folkets Park liknar fördelningen i Malmö, med något mindre andel besökare födda i Norden och utanför Europa, och något större andel besökare födda i Europa.

Mobilia och Stadsbiblioteket

På Mobilia och Stadsbiblioteket är andelen besökare från Europa större än på övriga målpunkter och stadsdelar samtidigt som andelen invånare utanför Europa är liten. Andelen besökare födda i Sverige och Norden på målpunkten liknar fördelningen av invånare i Malmö.

Stapelbäddsparken

Stapelbäddsparken är den målpunkt som skiljer sig mest efter födelseregion från de övriga målpunkterna och även Malmö stadsdelar. Besökare från Norden, Europa och utanför Europa är lågt till mycket lågt representerade samtidigt som andelen besökare födda i Sverige är högt representerade.

6.4 Diskussion födelseregion

6.4.1 Fördelning av födelseregion på målpunkter

Resultatet visar att besökarens fördelning efter födelseregion är relativt lika på alla målpunkter med undantag för Stapelbäddsparken. Besökare födda i Sverige är inte

underrepresenterade på någon målpunkt. Andelen besökare födda i Norden och i Europa varierar på målpunkterna kring genomsnittlig andel i Malmö. Besökare födda utanför Europa är underrepresenterade till något underrepresenterade på alla målpunkter utom på Triangeln.

Fördelningen efter födelseregion skiljer sig från övriga målpunkter på Stapelbäddsparken. Parken är belägen längre ifrån Malmös centrum än övriga målpunkter vilket innebär att avståndet till Stapelbäddsparken är längre från fler stadsdelar än andra målpunkter. Stadsdelarna Centrum och Västra Innerstaden, två stadsdelar med en stor andel invånare födda i Sverige, är högst representerade bland besökare på platsen vilket kan förklara en del av fördelningen.

6.4.2 Balansmått och besökare

Resultatet av enkätundersökningen visar på, i förhållande till fördelning i Malmö, att personer födda i Sverige i större utsträckning än personer födda utanför Europa besöker de utvalda målpunkterna. Det ska noteras att ovan beräknade balansmått inte berör personer födda utanför Sverige men i Norden eller inom Europa.

6.4.3 Förhållande mellan befolkningsgrupper efter födelseregion

6.4.3.1 Spridningsmått

Spridningsmättet bland besökare på målpunkter och invånare liknar varandra. Detta kan sannolikt förklaras av den skala som använts, stadsdelarna är utbredda och med ett stort antal invånare leder detta till att områdena i genomsnitt blir mer heterogena. De liknande spridningsmått för målpunkterna beror sannolikt på att besökare är representerade från olika stadsdelar samt att representationen i regel liknar den fördelning som råder i Malmö med undantag från Stapelbäddsparken som är överrepresenterad av besökare med födelseregion Sverige.

6.4.3.2 Blandning av besökare utifrån födelseregion

Mobilia och Stadsbiblioteket

Fördelningen av besökare utifrån födelseregion på Mobilia och Stapelbäddsparken skiljer sig vad gäller andelen med födelseregion Europa, dessa är överrepresenterade i jämförelse med övriga målpunkter och bland invånare i stadsdelarna. En av anledningarna till överrepresentationen på Stadsbiblioteket beror sannolikt på att mötesplatsen erbjuder aktiviteter som attraherar den befolkningsgrupp i form av språkcafé och att biblioteket tillhandahåller en stor del litteratur på andra språk än svenska. Vad gäller den överrepresentation av besökare på Mobilia med födelseregion Europa kan ingen tydlig förklaring ges, invånare i närområdet har inte högre andel födda i Europa vilket tydliggjorts tidigare med att besökare av målpunkten skiljer sig från invånare i övriga stadsdelar utifrån födelseregion.

Stapelbäddsparken

Stapelbäddsparken attraheras främst av besökare med födelseregion Sverige. Där besökare födda i Norden saknar representation på platsen. Utifrån resultatet går det att ifrågasätta om platsen är inkluderande för invånare med födelseregion utanför Sverige. Samtidigt innebär den skillnad av besökare utifrån födelseregion i förhållande till stadsdelar att besökare delar platsen med andra befolkningsgrupper än inom sitt bostadsområde. Detta betyder att platsen kan fungera integrerande för besökare med olika födelseregioner.

Triangeln och Folkets Park

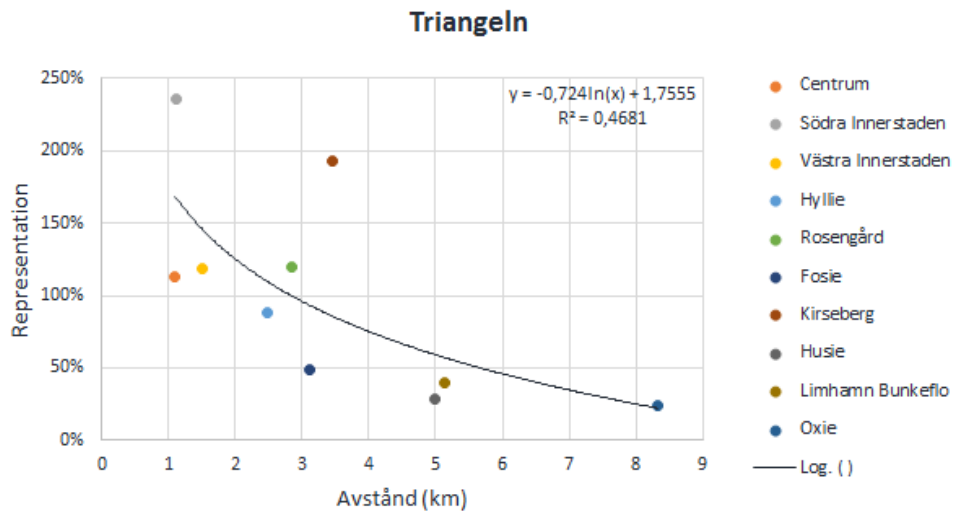
Gemensamt för de undersökta målpunkterna men främst för Triangeln och Folkets Park är att fördelningen utifrån födelseregion liknar fördelningen av invånare i Malmö med undantag för Stapelbäddsparken. Det indikerar att fördelningen av invånare efter födelseregion är jämnare på målpunkter än i Malmös stadsdelar. Vidare betyder det att besökare av målpunkten delar det offentliga utrymmet med andra grupper utifrån födelseregion än inom sitt bostadsområde och platserna kan därmed potentiellt fungera integrerande mellan befolkningsgrupper.

6.5 Avstånd till målpunkt

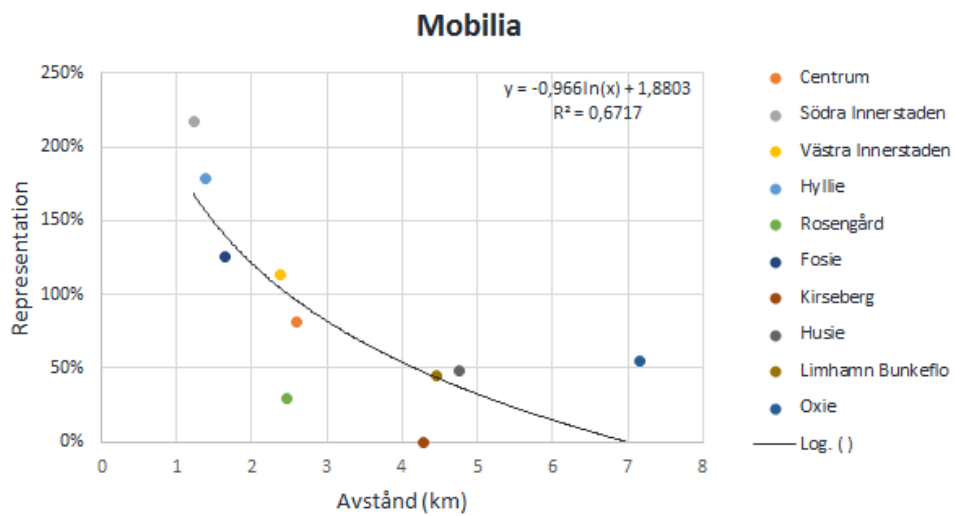
Socioekonomiskt och etniskt balansmått verkar inte förklara representationen av besökare från olika stadsdelar. Det går snarare att se ett samband mellan målpunktens plats i staden i förhållande till närhet till stadsdel, detta tydliggörs i *figurerna 13-17*, vilket får sägas vara väntat. Följande jämförelse och analys visar att avstånd till platsen förklarar fördelningen bland besökare efter stadsdel olika bra beroende på målpunkt.

I figurerna nedan har avstånd från stadsdel till målpunkt plottats mot antalet besökare av målpunkter från respektive stadsdel i förhållande till invånarantal i stadsdelen. Avstånd beräknas utifrån en densitetsmittpunkt för invånare i respektive stadsdel. Gemensamt för målpunkterna är att besökare från närliggande stadsdelar oftast är överrepresenterade medan invånare från stadsdelar längre från målpunkterna är underrepresenterade i förhållande till invånarantal i stadsdelarna.

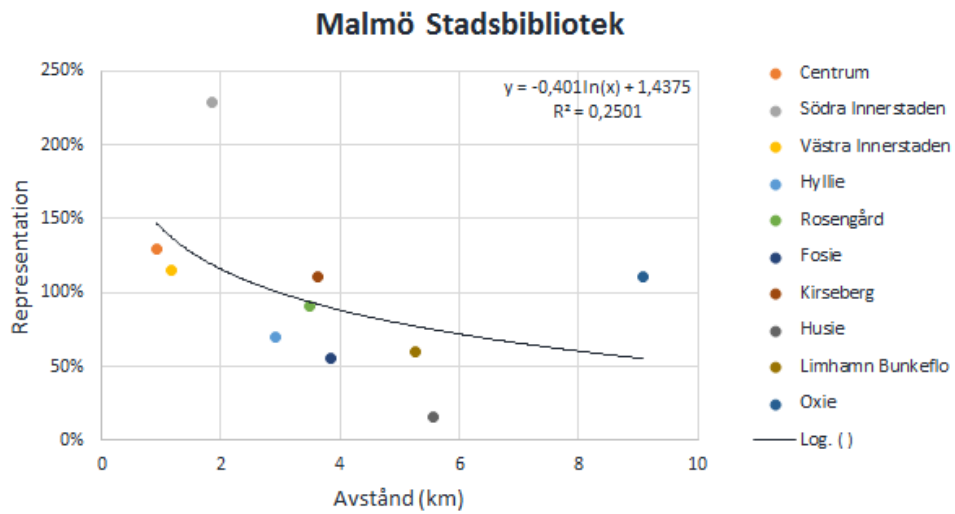
Målpunkter som verktyg för integration



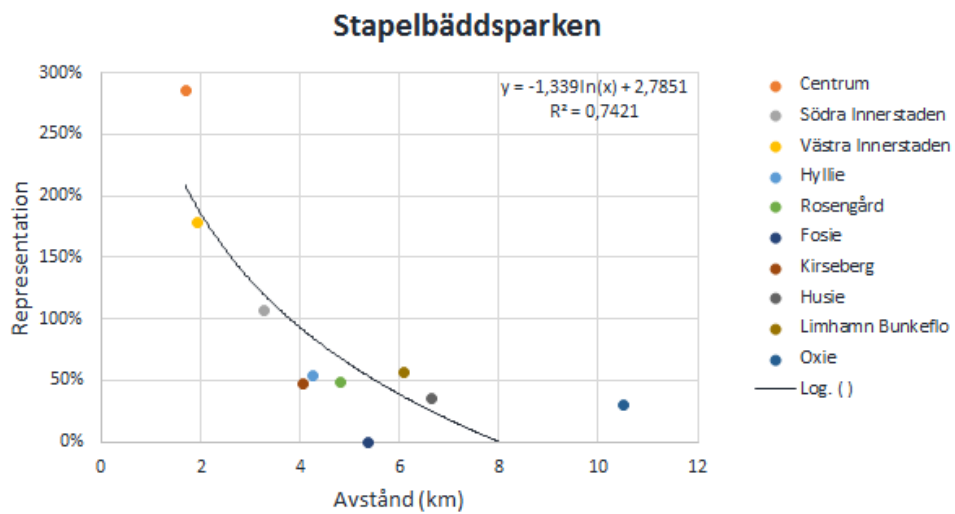
Figur 14, Avstånd från Triangeln till stadsdels mittpunkt samt representation av besökare i förhållande till invånarantal för respektive stadsdel.



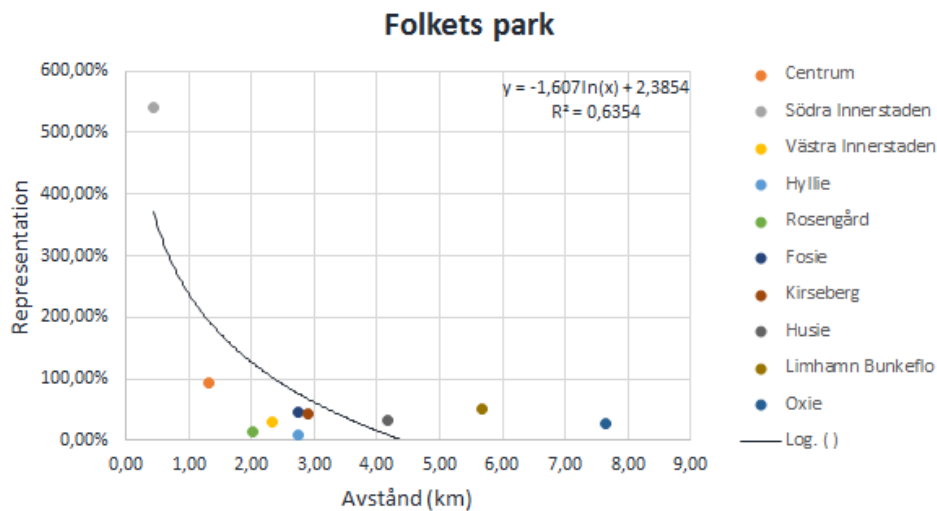
Figur 15, Avstånd från Mobilia till stadsdels mittpunkt samt representation av besökare i förhållande till invånarantal för respektive stadsdel.



Figur 16, Avstånd från Malmö Stadsbibliotek till stadsdels mittpunkt samt representation av besökare i förhållande till invånarantal för respektive stadsdel.



Figur 17, Avstånd från Stapelbäddsparken till stadsdels mittpunkt samt representation av besökare i förhållande till invånarantal för respektive stadsdel.



Figur 18, Avstånd från Folkets till stadsdels mittpunkt samt representation av besökare i förhållande till invånarantal för respektive stadsdel.

Triangeln och Stadsbiblioteket utmärker sig från övriga målpunkter eftersom representationen av besökare från stadsdelar längre ifrån platsen är relativt hög. Besökares stadsdel förklaras till stor del av annat än avstånd till platsen. Ett exempel är besökare från Oxie, som är representerat efter invånarantal för målpunkten Stadsbiblioteket trots att avståndet från Stadsbiblioteket till Oxie är längre än till övriga stadsdelar. Det ska dock noteras att det i absoluta tal inte är en tydligt utmärkande siffra. Fyra av stadsbibliotekets 91 besökare bodde i Oxie, som befolkningsmässigt är den minsta stadsdelen i Malmö (knappt 4 % av Malmös invånare bor i Oxie).

Förklaringsgraden för den logaritmerade trendlinjen som ses i *figurer 14-18* ligger inom intervallet 0,25 och 0,74. Ett visst samband mellan besökares stadsdel och avstånd till målpunkten går sammanfattningsvis att observera utifrån studien. En andra slutsats som kan härledas från resultatet är att målpunkters besökare från olika stadsdelar generellt också beror på annat än avstånd till platsen vilket också är väntat.

6.6 Diskussion avstånd

Det observerade sambandet mellan representationen av besökare från stadsdelar och avstånd kan tolkas som att avstånd spelar en betydande roll för vem som besöker offentlig plats i staden. Sambandet mellan besök och avstånd förstärks ytterligare genom att studera resultatet från frågan hur besökare tar sig till platsen (ses i *bilaga 2*, fråga 7). Vanligast är att besökare går eller cyklar till målpunkten vilket förutsätter närhet till platsen. Invånare i stadsdelar belägna längre från en målpunkt kan antas föredra att besöka platser med liknande funktion som studerade målpunkter i deras

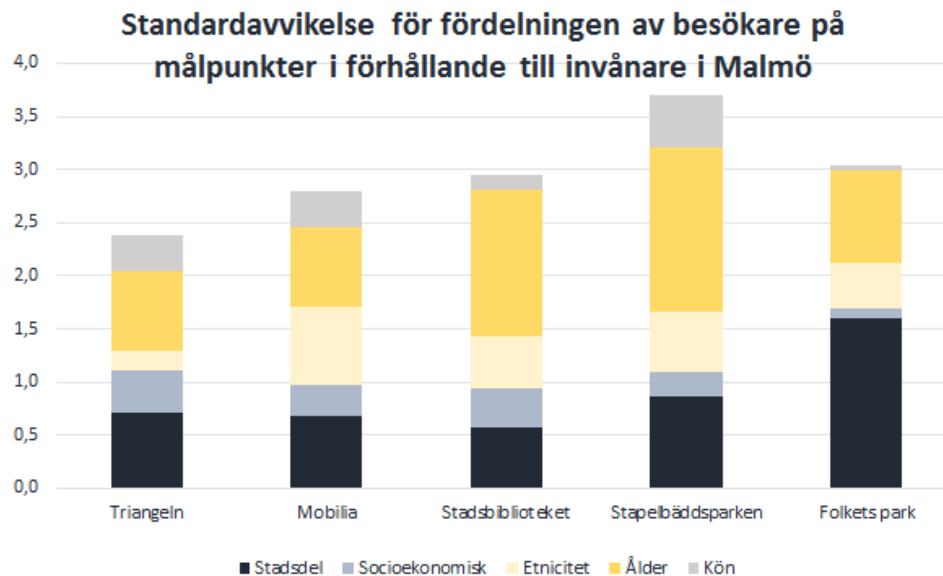
närhet. Samtidigt förklarar avstånd inte allt. En resterande stor del om vem som besöker målpunkter (med undantag för Folkets park) förklaras genom annat än avstånd. Platsens funktion, kvalitet, läge, tillgänglighet och besökares preferenser är sannolikt avgörande. Det indikerar på att målpunkter i stadens offentliga rum bör utformas efter behov och förutsättningar.

Triangelns köpcentrum och framför allt Malmös Stadsbibliotek sticker ut i resultatet eftersom avstånd förklarar till mindre del än på övriga målpunkter besökares hemstadsdel. Det indikerar på att platsernas kvalitet attraherar invånare från ett stort upptagningsområde i Malmö.

Sambandet mellan avstånd och besökares hemstadsdel är troligtvis inte linjärt eftersom transportkostnader påverkar hur invånare i en stad rör sig. Transportkostnader är i sin tur kopplat till tillgänglighet till platsen för olika färdmedel. Vid ett visst avstånd kommer det bli mer kostnadseffektivt att färdas genom kollektivtrafik eller bil framför gång eller cykel. Därefter skiljer sig transportkostnaden mindre per avstånds-enhet. Följaktligen bör stadsdelar längst ifrån målpunkten ha en liknande representation av besökare som stadsdelar tillräckligt långt ifrån platsen för att deras transportmedel är den samma. Dessutom bör stadsdelar med närhet till tågstation ha möjlighet att färdas längre till en mindre kostnad.

6.7 Målpunkter inbördes jämförelse - kvalitet

De analyserade målpunkterna utgör en del av offentlig plats i Malmö. Samtliga är belägna i centrala lägen och erbjuder olika funktioner för stadens invånare. Ovan har fördelning över besökares stadsdel, inkomst, och etnicitet (födelseregion) studerats. I *figur 19* sammanfattas standardavvikelse mellan besökare av målpunkten i förhållande till fördelningen av invånare i Malmö. Ett lågt mått på standardavvikelse innebär att besökare på platsen liknar fördelningen av invånare i Malmö.



Figur 19, Standardavvikelser för skillnader mellan målpunkt och Malmö som helhet

Samtliga målpunkter kan ses ha en viss profil med avseende på besökarens egenskaper. Det vill säga att besökare på målpunkterna skiljer sig i något eller några avseende i förhållande till fördelningen i Malmö beroende på målpunkt. Vad gäller frågan kring vad det säger om kvaliteten för målpunkten ska måttet läsas som besökare i förhållande till invånare i Malmö. Det är en kvalitet att besökare liknar fördelningen av invånare i staden eftersom platsen då kan antas vara tillgänglig för samtliga invånare. Samtidigt betyder det inte nödvändigtvis att invånare från olika befolkningsgrupper och stadsdelar möts på platsen.

Triangeln och Mobilia

Besökare på Triangeln har låg avvikelse för besökarens stadsdel (relativt till övriga målpunkter). Den socioekonomiska standardavvikelsen skiljer sig mest från Malmös fördelning i förhållande till övriga målpunkter. En stor andel besökare skattar sin inkomst som över medel och medel. Mycket låg avvikelse för födelseregion och även låg avvikelse för ålder i förhållande till övriga målpunkter. Fler kvinnor än män besöker Triangeln (62 % kvinnor 38 % män) vilket medför att avvikelse för kön är relativt stor. Sammantaget är fördelningen bland besökare på Triangeln mest lik fördelningen av invånare i Malmö av målpunkterna med lägst sammanlagd standardavvikelse (utifrån de studerade egenskaperna).

Besökare på Mobilia liknar besökare på Triangeln med avseende på standardavvikelse i förhållande till invånare i Malmö. Två skillnader går dock att observera. Avvikelsen för födelseregion är störst bland målpunkterna på Mobilia. Det beror framför allt på att

besökare födda utanför Sverige men inom Europa var överrepresenterade samtidigt som besökare födda utanför Europa var underrepresenterade på platsen. Dessutom har samtliga målpunkter i övrigt låg standardavvikelse för födelseregion i förhållande till Malmö, vilket förklarar att resultatet på Mobilia sticker ut. Avvikelse för inkomst var lägre än på Triangeln till följd av att fler besökare hade inkomst under medel och färre över medel, vilket liknar fördelningen bland invånare i Malmö. Slutligen noteras att fördelning mellan män och kvinnor är samma som besökare på Triangeln (62 % män 38 % kvinnor).

Mobilias köpcentrum skiljer sig från Triangeln köpcentrum dels genom läget som inte är lika centralt. Och dels i funktion genom att Mobilia inhyser två stora matbutiker som möjliggör att besökare tar sig till platsen förutom för traditionell shopping och restaurangbesök också för dagligvaruhandel. Triangeln har fler och mindre butiker för shopping än Mobilia. Läget i staden ger Triangeln större antal besökare via gång, cykel och med kollektivtrafik medan Mobilia har bättre tillgänglighet för bil. Karaktären på köpcentrumen kan vara en förklaring till skillnader mellan besökares inkomstfördelning på de två platserna.

Stadsbiblioteket

Stadsbiblioteket har lägst avvikelse för stadsdelar och verkar således som tidigare nämnt attrahera besökare från hela staden där annat än avstånd förklarar fördelningen. Det går att urskilja en åldersprofil bland besökare. Majoriteten av besökarna tillhörde åldersgrupperna 11-20 och 21-30 år vilket i förlängningen kan förklara avvikelse för besökares inkomst i förhållande till Malmö. En stor andel av besökarna har inkomst under medel vilket också är en följd av demografisk fördelning. Målpunkten används förutom av studenter också av elever från grundskolan och yrkesverksamma.

Stapelbäddsparken

Stapelbäddsparken besöks i störst grad av invånare från intilliggande stadsdelar. Målpunkten karaktäriseras av att en stor del av besökarna är barn och unga vuxna i åldrarna 11-30 år och är den målpunkt med tydligast åldersprofil. Trots det är inte antalet besökare med låg inkomst överrepresenterade till skillnad från Stadsbiblioteket. Dock har ett stort antal av besökarna fyllt i alternativet "Vet ej" på frågan om inkomst vilket kan förklaras av att en stor andel är barn. Det är en större andel män än kvinnor bland besökarna (63 % män och 37 % kvinnor) vilket förklarar avvikelse för könsfördelningen. Andelen besökare födda i Sverige är överrepresenterade bland besökare och invånare från övriga födelseregioner är underrepresenterade i Stapelbäddsparken.

Folkets Park

Folkets Park är den plats som är avviker mest vad gäller besökarens stadsdel i förhållande till Malmö. Majoriteten av besökare är bosatta i Södra innerstaden, i vilken parken ligger. Viss avvikelse går att observera för ålder. Majoriteten av besökarna var i åldersgrupperna 21-30 och 31-40, vilket kan förklaras av att parken fungerade främst som lekpark och park under tillfället för enkätundersökningen. Avvikelse från invånare i Malmö är i övrigt mycket låg för kategorierna födelseregion, inkomst och kön. Det har sannolikt att göra med att enkätundersökningen genomförts innan Folkets park högsäsong börjat. Besökare till restaurang, nattklubb och till arrangerade evenemang eller event i parken syns inte i materialet. Parken erbjuder, under dagarna för undersökningen, främst en arrangerad utomhusplats, skate-ramp och lekplats vilket är funktioner som finns på andra offentligt tillgängliga platser i Malmö. Det kan förklara att majoriteten av besökare på platsen bodde i närområdet.

6.8 Diskussion målpunkter inbördes jämförelse - kvalitet

Hur besökare använder platsen analyseras med enkätundersökningen som grund. I *bilaga 2* (fråga 8) visas resultatet av besökarens syfte med besöket av målpunkter.

Sammantaget för alla målpunkter är att fördelningen av besökare skiljer från flera av stadsdelarna. Det innebär att besökare i regel delar det offentligt tillgängliga utrymmet med annan grupp människor än inom sin stadsdel. Det innebär också att om platsen är social kan möten mellan människor med olika egenskaper, förutsättning och bakgrund ske.

De platser som enligt enkäten besöks som mötesplats i fokus är Stapelbäddsparken och Folkets Park där andelen av besökarna som besökte platsen i syfte att socialisera och umgås var 34 % respektive 23 %. Det var det näst vanligaste svaret på frågan om syfte med besök efter skate för Stapelbäddsparken och lekplats för Folkets Park. Det innebär att besöken av dessa målpunkter möjliggör att möten uppstår med andra besökare. Platsen är av god kvalitet ur ett integrerande perspektiv.

På köpcentrumen var andelen besökare på platsen i syfte att socialisera och umgås något lägre än i parkerna. På både Triangeln och Mobilia svarade cirka 13 % att de besöker platsen för att umgås och socialisera. Syftet är tydligt dominerat av shopping och handel. Trots att anledningen till besök av platsen i huvudsak var att shoppa utesluter det inte att möten kan uppstå med andra besökare. Eftersom köpcentrum erbjuder flera funktioner på en gemensam plats samt att de attraherar besökare från ett stort upptagningsområde tenderar köpcentrum att ha en god integrerande kvalitet i staden.

På Stadsbiblioteket var andelen som besökte platsen för att socialisera och umgås låg (5 %). De flesta som besöker platsen har angett att de besöker platsen för att studera och läsa/låna böcker, detta utesluter inte att möten kan uppstå med andra besökare. Mötesplatsen erbjuder andra aktiviteter i form av läxhjälp, café och föreläsningar vilket inte fångats upp när enkätundersökningen genomförts. Eftersom biblioteket erbjuder flera funktioner har mötesplatsen potential att ha en god integrerande kvalitet i staden.

6.9 Offentlig plats som verktyg för integration

Schellings modeller kan till viss del förklara varför boendesegregation består trots att det finns en vilja hos stadsplanerare, politiker och individer att åstadkomma och bo i integrerade bostadsområden. På det sättet illustrerar Schellings Checkerboard och Tippingmodell komplexiteten av att analysera och framförallt bryta boendesegregationen. Checkerboard-modellen visar att det krävs en relativt liten preferens för att hushåll i ens bostadsområde ska likna sitt eget för att bostadsområden i städer ska bli segregerade. Tipping-modellen är en teoretisk modell, som visar att antaganden om individers olika preferenser för hushåll i bostadsområdet sätter igång ett förlopp av förflyttningar av hushåll som resulterar i segregerade bostadsområden. Schellings modeller visar att preferenser hos invånare, trots att dessa inte är extrema, ändå kan resultera i segregerade bostadsområden. Det är viktigt att ta med sig i diskussionen om segregation eftersom det indikerar att viss boendesegregation kommer vara svår att motverka med politiska interventioner.

I en stad kommer vissa lokala miljöer att anses mer eller mindre attraktiva att bo och i ett samhälle med inkomstskillnader och individers preferenser kommer hushåll med liknande egenskaper och förutsättningar grupperas inom ett bostadsområde. Genom blandade upplåtelseformer har visserligen hushåll från olika inkomstsegment i viss mån förutsättning att bosätta sig inom samma område. Men förutsatt att en plats fortsatt anses attraktiv kommer det teoretiskt att påverka antalet flyttningar inom området, och därmed motverka att en blandning av befolkningsgrupper sker. Tidsperspektivet är centralt i utvecklingen och under tillräcklig lång tid kommer befolkningen att bosätta sig runt om och i närheten av likasinnade. Följaktligen uppstår frågan kring vilka andra åtgärder som kan göras för att skapa en mer integrerad stad. Offentliga plats är en förlängning av bostadsområdet och målsättningen är att samtliga av stadens invånare ska använda den gemensamt tillgängliga ytan för allas nytta.

I Malmö finns goda förutsättningar för att i stort sett hela befolkningen har möjlighet att röra sig över samtliga stadsdelar. Staden är kompakt, utan vatten och nivåskillnader vilket gör att avstånd (till och med) mellan ytterområden är korta. Det möjliggör att samtliga av stadens invånare som vill besöka offentligt tillgängliga platser eller målpunkter har möjlighet att göra det utan särskilt stora transportkostnader.

I studien visas att samtliga valda målpunkter besöks av invånare från alla stadsdelar, samtliga inkomstsegment och samtliga födelseregioner. Viss över och underrepresentation av invånare från olika stadsdelar går att observera, en del av skillnader mellan besökare från olika stadsdelar kan förklaras av närheten till platsen men en betydande del av besöken förklaras av annat än avstånd. Resultatet av studien är att olika befolkningsgrupper delar det offentliga rummet i Malmö vilket också möjliggör potentiella möten. Offentliga platser är intressanta att studera ur ett integrationsperspektiv eftersom de dels fungerar som integrerande platser (över stadsdelar och befolkningsgrupper) och dels för att utveckling av offentliga platser potentiellt gynnar en stor del av invånare i en urban miljö. Förutsatt att platsen används av en stor del av stadens invånare ökar invånarnas nytta i hela staden.

7. Slutsats

Segregation är ett relationellt begrepp vilket innebär att det krävs att städer och bostadsområden jämförs för att kunna säga något huruvida en plats är väl integrerad. De bakomliggande mekanismerna för segregation är komplexa och processen utvecklas långsamt. Det årliga tillskottet av bostäder representerar en liten del av en stads eller stadsdels totala bostadsbestånd. Samtidigt förändras stadsdelar inte enbart i takt med hur bostadsbeståndet utvecklas. För att studera utvecklingen av städer krävs ett långt tidsperspektiv.

Hur besöker invånare från olika stadsdelar och befolkningsgrupper utvalda målpunkter?

Balansmått, för invånares köpkraft (relationen mellan låg och hög köpkraft) och födelseregion (relationen mellan personer födda utanför Europa och födda i Sverige) i respektive stadsdel påverkar inte hur invånare från stadsdelen besöker målpunkter i staden. Besökare från i stort sett samtliga stadsdelar är representerade på alla målpunkter. På de två köpcentrumen (Triangeln och Mobilia) och Stadsbiblioteket är representationen av besökare hög från flest stadsdelar.

De studerade målpunkter som är kopplade till konsumtion, två köpcentrum, har en större andel besökare vars inkomst är över medel och medel i förhållande till målpunkter utan någon direkt koppling till konsumtion.

Skiljer sig fördelningen av befolkningsgrupper som besöker målpunkter från fördelningen av invånare i stadsdelar?

Inkomstfördelning och fördelningen av besökare efter födelseregion på målpunkter liknar i regel fördelningen av invånare i Malmö. Även spridningen bland besökare på målpunkter liknar genomsnittlig spridningen inom stadsdelar i staden. Det innebär att för bostadsområden med en homogen karaktär erbjuder målpunkter i stadens offentliga rum en annan fördelning invånare (efter studerade egenskaper) än de inom stadsdelar och bostadsområden. Vidare är besökare på målpunkter mer lik genomsnittlig fördelning av invånare i staden än fördelningen av invånare i bostadsområden och stadsdelar.

Påverkar platsens läge och tillgänglighet dess besökare?

Avståndet från invånares stadsdel till målpunkter i staden förklarar till viss del hur offentligt tillgängliga platser i staden besöks. Samtidigt förklaras en stor del av invånares besök till målpunkter av annat än avstånd till platsen. Det innebär en utmaning för kommuner och stat å ena sidan och privata aktörer på marknaden å andra sidan. Dels kan upptagningsområdet för en målpunkt utökas genom att göra platsen mer tillgänglig och utveckla gatunätverk för gång, cykel och bil samt kollektivtrafik.

Och dels bör målpunkten anpassas för att möta stadens invånares behov och efterfrågan vilket kräver samarbete mellan både privata och kommunala aktörer.

Hur skiljer sig målpunkter inbördes ur ett integrerande perspektiv? Målpunkters funktion som mötesplatser har analyserats genom att undersöka i vilket syfte besökare befinner sig på platsen. På de två utomhusplatserna, Stapelbäddsparken och Folkets Park (skatepark och park), var antalet personer som besökte platsen för att socialisera och umgås störst. Dessa två målpunkter inbjuder också till just en plats att vistas på, med sittplatser utan krav på motprestation av besökare. Det bör dock poängteras att trots att en plats inte besöks i syfte att socialisera eller umgås finns ett värde av att invånare i en stad delar det offentliga rummet.

Kan offentligt tillgängliga platser och målpunkter i staden fungera som verktyg för att åstadkomma en integrerad stad?

Fördelningen av besökare på målpunkter liknar överlag fördelningen av invånare i Malmö (efter inkomst och födelseregion). Det betyder att det offentliga rummet delas av besökare över stadsdelar och befolkningsgrupper och fungerar som platser där stadens invånare potentiellt kan mötas.

7.1 Förslag till vidare forskning

Studien som genomförts bör ses som en pilotstudie för hur det offentliga utrymmet i Malmö används i förhållande till stadsdelar. Det vore intressant att studera mindre bostadsområden. Förslagsvis de cirka 200 DeSo-områden med omkring 1700 invånare. För att genomföra detta krävs en mer omfattande enkätundersökning med fler respondenter på respektive målpunkt.

Vi har genomfört en kvantitativ studie för att jämföra målpunkter med stadsdelar. För att analysera olika målpunkters integrerande funktion i staden skulle en kvalitativ studie med intervjuer av besökare och yrkesverksamma på målpunkter kunna fungera som grund för att avgöra vilken funktion platsen har i staden.

I Malmö finns goda förutsättningar för en stor del av befolkningen att dela offentligt tillgängliga målpunkter. En jämförelse mellan de andra städer i Sverige vore intressant för att undersöka om invånare i olika städer har olika förutsättningar och möjligheter att använda offentligt tillgängliga platser.

I studien fastslås att avstånd till besökarens hemstadsdel till viss del påverkar vilka som besöker målpunkter i staden. Transportkostnader och tillgänglighet analyseras inte närmare i arbetet. En nätverksanalys över tillgängligheten till målpunkter skulle kunna

Målpunkter som verktyg för integration

användas för att jämföra platsernas tillgänglighet och hur det påverkar huruvida platsen besöks av invånare från olika stadsdelar.

8. Referenser

8.1 Elektroniska källor

Andersson, R. 2007. Ethnic Residential Segregation and Integration Processes in Sweden. Residential Segregation and the Integration of Immigrants. Berlin: Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung, Berlin, p. 61. <http://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:39365/FULLTEXT01.pdf>

Andersson, R. Bråmås, Å. Holmqvist, E. 2009. Counteracting Segregation: Swedish Policies and Experiences. Housing Studies 25 (2): p. 237. DOI: 10.1080/02673030903561859.

Andersson, R. Hedman, L. 2016. Economic decline and residential segregation: a Swedish study with focus on Malmö. Urban Geography 37 (5): pp. 748-768, DOI: 10.1080/02723638.2015.1133993

Boverket. 2009. Hållbara städer och tätorter i Sverige. <https://www.boverket.se/sv/om-boverket/publicerat-av-boverket/publikationer/2004/hallbara-stader-och-tatorter-i-sverige/>. Hämtad 2019-02-25

Dark, S. J. Bram, D. 2007. The modifiable areal unit problem (MAUP) in physical geography. Progress in Physical Geography 31(5): pp. 471-479. DOI: 10.1177/0309133307083294.

Entré, [u.å], Om Entré, <https://www.entremalmo.se/om-entre/>, hämtad 2019-04-09

Heal, Geoffrey. Kunreuther, H. 2006. Supermodularity and Tipping. Working Paper No. 12281, National Bureau of Economic Research. DOI: 10.3386/w12281

Integration. [u.å.]. Nationalencyklopedin. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/integration> (hämtad 2019-02-04)

Lilja, E. Perner, M. 2010. Boverket <https://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2010/bilaga-1.pdf>

Malmö Folkets Park, [u.å],. <http://malmofoolketspark.se/start sida/>. Hämtad 2019-03-18

Malmö Stad. 2016. Stadens Historia. <https://malmo.se/Kultur--fritid/Kultur--noje/Arkiv--historia/Kulturarv-Malmo/P-S/Stadens-historia.html>. Hämtad 2019-03-18

Målpunkter som verktyg för integration

Malmö Stad. 2018a. Folkets Park. <https://malmo.se/Kultur--fritid/Idrott--fritid/Natur--friluftsliv/Natur--parker/Parker/Parker-A-O/Folkets-park.html>. Hämtad 2019-03-18

Malmö Stad. 2018b. Om Västra Hamnen. <https://malmo.se/Stadsplanering--trafik/Stadsplanering--visioner/Utbyggnadsomraden/Vastra-Hamnen-/Om-Vastra-Hamnen.html>. Hämtad 2019-03-19

Malmö Stad. 2018c. Stapelbäddsparken. <https://malmo.se/Stadsplanering--trafik/Stadsplanering--visioner/Utbyggnadsomraden/Vastra-Hamnen-/Uttemiljoer--parker/Parker-i-Vastra-Hamnen/Stapelbaddsparken.html>. Hämtad 2019-03-19

Malmö Stad. 2018d. Översiktsplan för Malmö - Planstrategi. <https://malmo.se/Service/Var-stad-och-var-omgivning/Stadsplanering--strategier/Oversiktsplan-for-Malmo.html>

Malmö Stad. 2018e. Malmö ännu närmare med kontinentalbanan. <https://malmo.se/Service/Var-stad-och-var-omgivning/Stadsplanering--strategier/Framtidens-kollektivtrafik/Persontrafik-pa-Kontinentalbanan.html>

Malmö stad. 2019a. Befolkningsprognos. Översikt befolkningsprognos 2018-2028. <https://malmo.se/Service/Om-Malmo-stad/Demokrati-beslut-och-paverkan/Fakta-och-statistik/Befolkning/Befolkningsprognos.html>. Hämtat 2019-05-08

Malmö Stad. 2019b. Stadsbiblioteket - Om oss. <https://malmo.se/Kultur--fritid/Biblioteken/Vara-bibliotek/Stadsbiblioteket/Om-oss.html>. Hämtad 2019-03-18

Malmö Stad. 2019c. Karta https://kartor.malmo.se/rest/leaf/1.0/?config=../configs-1.0/malmo_atlas.js. Hämtat 2019-05-07

Martinson, L. 2005. Mutual benefit : Rethinking social inclusion (PhD dissertation). KTH, Stockholm. Hämtad från <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:kth:diva-135>

Mobilia. [u.å]. Om Mobilia. <https://mobilia.se/om-mobilia>. Hämtad 2019-03-20

Musterd, S. 2002. Response: Mixed Housing Policy: A European (Dutch) Perspective. *Housing Studies* 17 (1): pp. 139–143. DOI: 10.1080/02673030120105956.

Regionplanekontoret Stockholm Läns Landsting. 2010. Mötesplatser i Stockholmsregionen.

http://www.rufs.se/globalassets/h.-publikationer/2010-2_r_motesplatser_stockholmsregionen.pdf

Salonen, T. 2012. Befolkningsrörelser, försörjningsvillkor och bostadssegregation - En sociodynamisk analys av Malmö. <http://muep.mau.se/handle/2043/14801>

Salonen, T. Grander, M. Rasmusson, M. 2019. Segregation och segmentering i Malmö. Malmö universitet, Kansliet för hållbar utveckling. Malmö stad, Stadskontoret. <http://muep.mau.se/handle/2043/28210>

SCB. 2018a. Statistiska centralbyrån Bostadsbestånd. Bostadsbestånd efter hustyp, upplåtelseform och region (omräknad) 1990-2017, Publicerad 2018-04-19. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/boende-byggande-och-bebyggelse/bostadsbyggande-och-ombyggnad/bostadsbestand/>. Hämtad 2019-03-25

SCB. 2018b. Att mäta segregation på låg regional nivå. Statistiska Centralbyrån, 2017/1421

SCB. 2019. Statistiska Centralbyrån Befolkningsstatistik, Folkmängden i Sveriges kommuner 1950-2018 enligt indelning 1 januari 2019, Publicerad 2019-02-21. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/befolkning/befolkningens-sammansattning/befolkningsstatistik/>. Hämtat 2019-05-08

Schelling, T. C. 1971. Dynamic Models of Segregation. Journal of Mathematical Sociology 1 (2): pp. 143–186. DOI: 10.1080/0022250X.1971.9989794

Segregation. [u.å.]. Nationalencyklopedin. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/segregation> (hämtad 2019-02-04)

Semyonov, M. Glikman, A. 2009. Ethnic Residential Segregation, Social Contacts, and Anti-Minority Attitudes in European Societies. European Sociological Review 25 (6): pp. 693–708. DOI: 10.1093/esr/jcn075.

Socialstyrelsen. 2010. Social rapport 2010. <https://www.socialstyrelsen.se/publikationer2010/2010-3-11>

Triangeln. [u.å.]. Triangeln - Om fastigheten. <https://vasakronan.se/fastigheter/kaninen-32-12108/>. Hämtad 2019-03-20

Trianon, [u.å], Entré, <https://trianon.se/fastigheter/#5>, hämtat 2019-04-09

Vetenskapsrådet. 2018. Svensk forskning om segregation - en kartläggning <https://www.vr.se/analys-och-uppdrag/vi-analyserar-och-utvarderar/alla-publikationer/publikationer/2018-06-04-svensk-forskning-om-segregation.html>

Zhang, J. 2011. Tipping and Residential Segregation: A Unified Schelling Model. *Journal of Regional Science* 51 (1): pp. 167–193. DOI: 10.1111/j.1467-9787.2010.00671.x.

8.2 Litteratur

Andersson, R. Bråmås, Å. Hogdal, J. 2007. Segregationens dynamik och planeringens möjligheter: en studie av bostadsmarknad och flyttningar i Malmöregionen. Stadskontoret, Malmö stad.

Borevi, K. 2002. Välfärdsstaten i det mångkulturella samhället. *Acta Universitatis Upsaliensis*

Bråmås, Å. 2006. *Studies in the Dynamics of Residential Segregation*. Geografiska regionstudier 67. 56 pp. Uppsala. ISBN 91-506-1854-7.

Carmona, M., Tiesdell, S., Heath, T och Oc, T. 2010. *Public Places - Urban Spaces, the dimension of urban design*, Andra upplagan, Oxford: Architectural Press, 2010.

Hertting, N. Vedung, E. 2009. *Den utvärderingstäta politiken: styrning och utvärdering I svensk storstadspolitik*, Studentlitteratur.

Holmqvist, E. 2009. *Politik och planering för ett blandat boende och minskad boendesegregation, Ett mål utan medel?.* Västerås: Edita Västra Aros. Geografiska regionstudier, 79, Uppsala Universitet

Liedholm, M. Lindberg, G. 1998. *Kommunikation och integration i boendet*. Lund.

Openshaw, S. Taylor, PJ. 1979. A million or so correlation coefficients: three experiments on the modifiable areal unit problem. In Wrigley, N, *Statistical applications in spatial sciences*, London: Pion

Parkinson, J. 2012. *Democracy & public space - The physical sites of democratic performance*. Oxford: Oxford University Press.

Urban, S. 2016. Lokal sammanhållning mot segregation - Varför då?. I Andersson, R., Bengtsson, B., & Myrberg, G. (red.). Mångfaldens dilemman. Malmö: Gleerups Utbildning AB, 183-200.

Urban, S. 2018. Integration och grannskap - Hur kan staden hålla samman?. Lund: Studentlitteratur AB, 2018.

Westin, C. 1999. Mångfald, integration, rasism och andra ord : ett lexikon över begrepp inom IMER - Internationell migration och etniska relationer. Stockholm: Elander Gotab

8.3 Artiklar

Haas, T och Olsson, K. 2014. Transmutation and reinvention of public spaces through ideals of urban planning and design

Legeby, A. 2010. Urban segregation and urban form - From residential segregation to segregation in public space. TRITA – ARK – Forskningspublikationer 2010:1

Madanipour, Ali. 2004. Marginal public spaces in European cities. Published in: Journal of Urban Design Vol. 9. No. 3, pp.267–286, October 2004

White, M. 1986. Segregation and Diversity Measures in Population Distribution. Population Index 52 (2): 198-221.

8.4 Offentligt tryck

Regeringens proposition 1997/98:16. Sverige, framtiden och mångfalden - från invandrapolitik till integrationspolitik

Regeringens proposition 1997/98:165. Utveckling och rättvisa – en politik för storstaden på 2000-talet

SFS 2018:118

Förordning (2018:118) om statsbidrag till landsting och kommuner för att minska och motverka segregation. Kulturdepartementet

<http://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=2018:118>

9. Bilagor

Bilaga 1: Enkät

Enkät [Målpunkt]

Vilken stadsdel bor du i?	1. Centrum	4. Västra Innerstaden	7. Rosengård	9. Hyllie
	2. Kirseberg	5. Södra Innerstaden	8. Husie	10. Fosie
	3. Oxie	6. Limhamn - Bunkeflo		

Kön:	Kvinna	Man	Annat
-------------	--------	-----	-------

Var är du född:	Sverige	Norden (ej Sverige)	Europa (ej Norden)	Utanför Europa
------------------------	---------	---------------------	--------------------	----------------

Ålder: (år)	0-10	11-20	21-30	31-40	41-50	51-64	65+
-----------------------	------	-------	-------	-------	-------	-------	-----

Inkomst: (Uppskatta ditt hushålls inkomst i förhållande till hushåll i ert bostadsområde)	Under medel	Medel	Över medel	Vet ej
---	-------------	-------	------------	--------

Hur ofta besöker du platsen:	Dagligen	Fler än 2 gånger per vecka	3 gånger eller fler per månad	2 gånger eller färre per månad
-------------------------------------	----------	----------------------------	-------------------------------	--------------------------------

Hur tog du dig till platsen:	Cykel	Gång	Bil	Buss	Tåg
-------------------------------------	-------	------	-----	------	-----

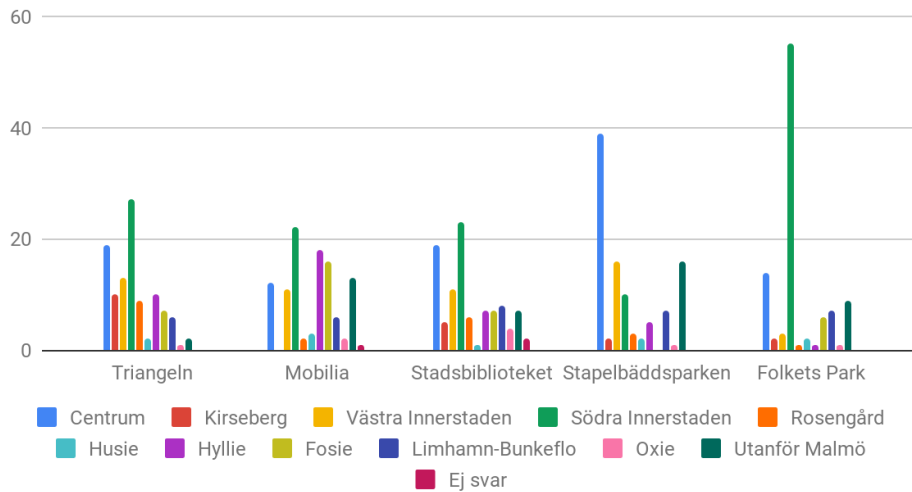
Målpunkter som verktyg för integration

Varför besöker du platsen: (markera ett eller flera alternativ)	Socialisera/ Umgås	Träning/ klättring/skate	Restaurang/ Café	Läsa/Låna/ Studera
	Shopping/Handel	Lek/Lekplats	Del av promenad	Annat

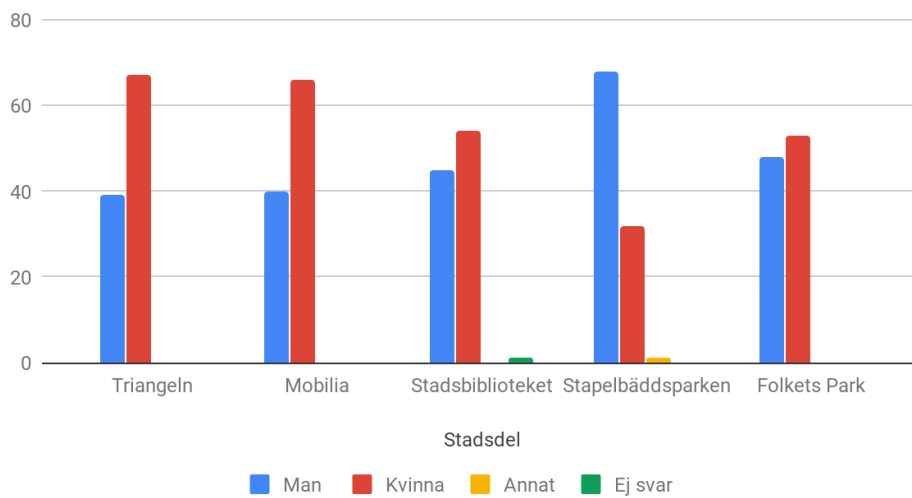
Om du markerade 'Annat' - Beskriv vad:

Bilaga 2: Sammanställning enkätsvar

Fråga 1: Vilken stadsdel bor du i?

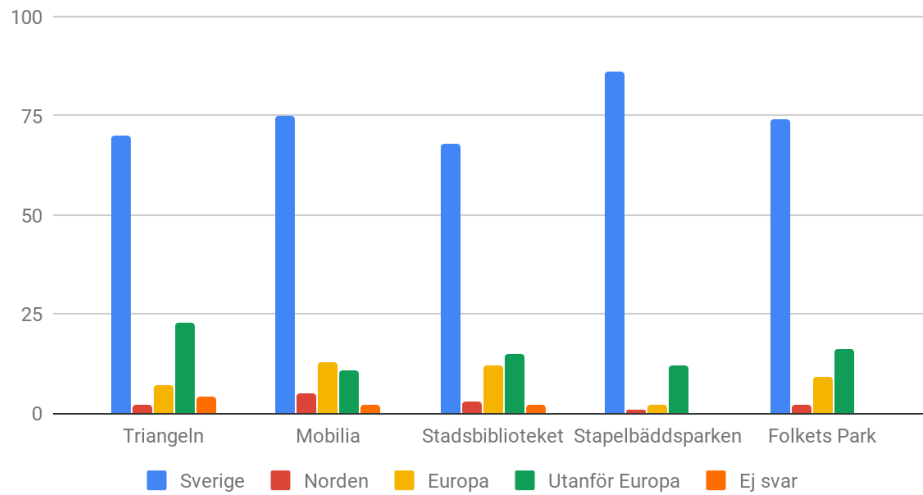


Fråga 2: Kön?

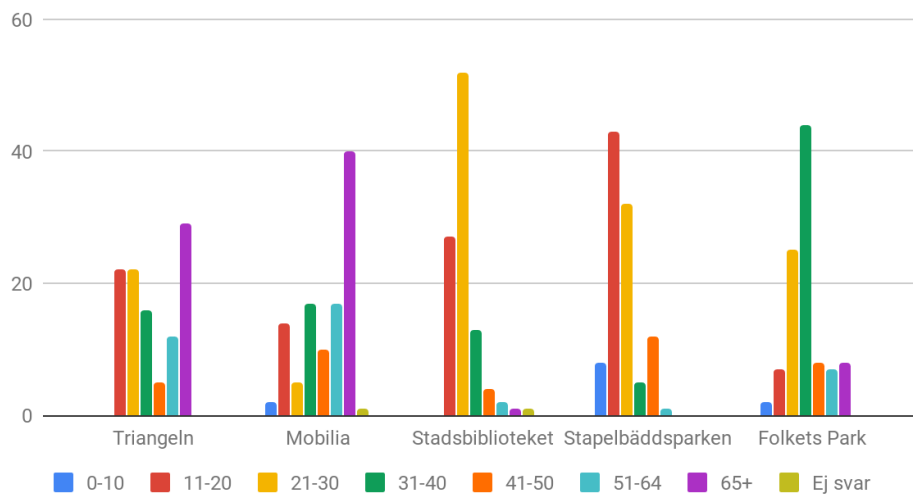


Målpunkter som verktyg för integration

Fråga 3: Var är du född?

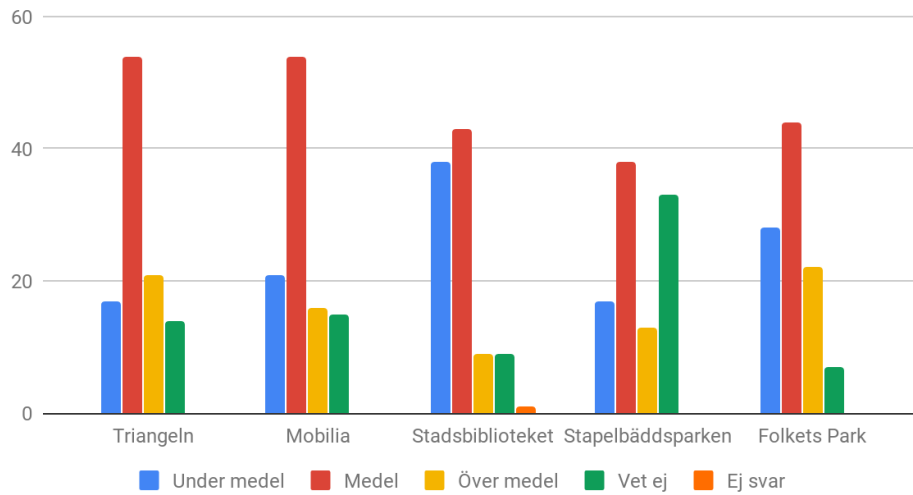


Fråga 4: Ålder?

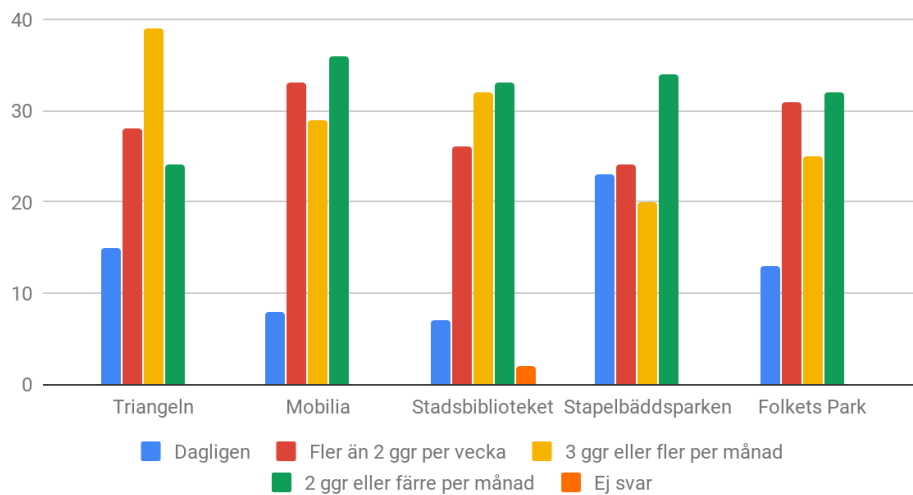


Målpunkter som verktyg för integration

Fråga 5: Inkomst?

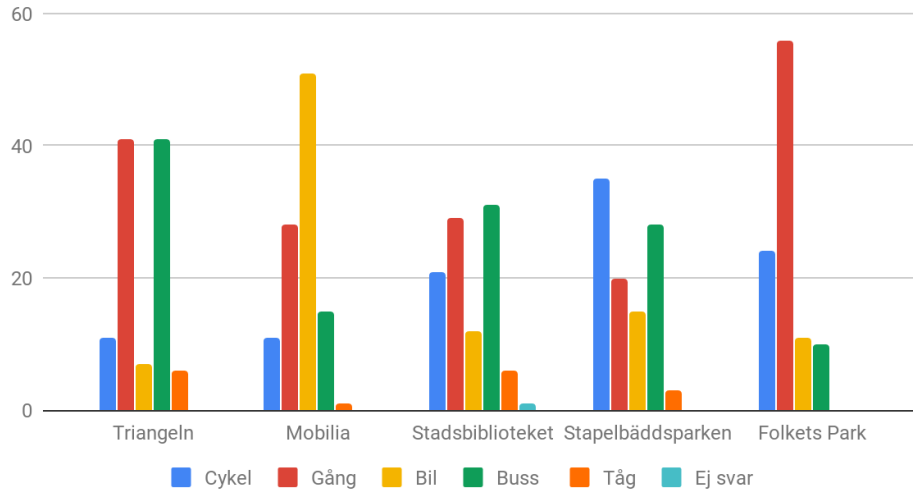


Fråga 6: Hur ofta besöker du platsen?



Målpunkter som verktyg för integration

Fråga 7: Hur tog du dig till platsen?



Fråga 8: Varför besöker du platsen?

